

AMNESTY

MEDLEMSBLAD FOR AMNESTY INTERNATIONAL | NR 1 FEBRUAR 2017

GUANTÁNAMO-FANGE TIL DANMARK

Mohamedou Slahi tilbragte 14 år i Guantánamo. Mød ham på Amnestys landsmøde.

ISRAEL ANGRIBER KRITIKERE

Israelske soldater sår tvivl om bosættelsespolitik og hænges ud som forrædere.

RETSOPGØRET OM SYRIEN

FN's Generalforsamling går udenom om Sikkerhedsrådet og vil retsforfølge Assad.

SEJR FOR TRANSKØNNEDE

Som det første land i verden fjerner Danmark transkønnede fra sygdomsliste.

DEMONSTRANTER STOPPER OLIESELSKABER

SHOUX-INDIANERE BEKRIGER

DEN SORTE SLANGE

AMNESTY
INTERNATIONAL

Redaktør: Ole Hoff-Lund, ohl@amnesty.dk
Ansvarshavende: Trine Christensen
Redaktion: John Nielsen, Roberto Zacharias og Nora Rahbek Kanafani
Korrektur: Thanya Bryndum
Design: Dorte Kayser, Datagraf Communications
Produktion: Datagraf Communications
Oplag: 83.433 **ISSN:** 0906-4184
Abonnementspris: 200 kr. pr. år

Udkommer næste gang: 10. juni 2017
 (deadline 10. maj 2017)

Artikler, der er underskrevet med navn, kan indeholde synspunkter, der ikke nødvendigvis reflekterer Amnesty Internationals holdning. Eftertryk med kildeangivelse er kun tilladt efter forudgående aftale med redaktionen.

Miljøcertificeret: Svanemærke godkendt

Amnesty International

Gammeltorv 8, 4. og 5.sal
 1457 København K
 Tlf. 33 45 65 65
 Fax 33 45 65 66
 www.amnesty.dk
 amnesty@amnesty.dk

Forside:

Chief Arvol Looking Horse of Green Grass er spirituel leder for sioux-indianerne i North Dakota.

Foto: Scanpix

HJERTE OG RUM

Amnestys redaktør:
Ole Hoff-Lund

Det er efterhånden svært at blive overrasket, når regeringen varsler nye initiativer på udlændingeområdet. Vi nævner i flæng smykke-loven, udskydelsen af retten til familiesammenføring i tre år, brug af diplomatiske forsikringer for at tvangsudsende mennesker trods risiko for tortur og senest målsætningen om at gøre det så utåleligt som overhovedet muligt for mennesker på tålt ophold.

Alligevel ramte det som en bombe, da integrationsminister Inger Støjberg (V) i efteråret besluttede, at Danmark ikke længere vil tage imod de 500 årlige FN-kvoteflygtninge, som vi ellers har modtaget hvert år siden 1989. Kvoteflygtninge hører til de mest sårbare mennesker på flugt, og de bor typisk i flygtningelejre drevet af FN's Flygtningehøjkommissariat (UNHCR). De flygtninge, som hidtil er kommet til Danmark under den særlige kvoteordning, udvælges af UNHCR i samarbejde med danske embedsmænd og Dansk Flygtningehjælp.

Men nu er der ikke plads i Danmark mere, hvis man skal tro regeringen. Og ministeren tør ikke give noget bud på, hvornår der igen er hjerte og rum til at tage imod kvoteflygtninge fra lejrene i de lande, der for eksempel er påvirket af krigen i Syrien og Irak – de såkaldte nærområder. Små nabolande som Libanon og Jordan yder beskyttelse til henholdsvis 1,5 millioner og 2,7 millioner flygtninge. Det er mange, når Libanons egen befolkning er på 4,5 millioner. Derfor appellerer disse lande til det internationale samfund om at give en hånd. På globalt plan har FN registreret omkring 21 millioner mennesker, der er flygtet fra deres hjemlande, og yderligere 40 millioner lever som internt fordrevne.

Set i det perspektiv batter det ikke meget, at Danmark årligt løfter 500 mennesker ud af lejrene til et nyt liv i fred og sikkerhed. Men den danske kvote er en del af noget større. Hvert år bliver omkring 80.000 mennesker hjulpet af FN's kvoteaftaler. Det er en solidarisk indsats, der skaber håb for nogle af de mest udsatte kvinder og piger, der er tvunget fra hus og hjem og nu lever en tilværelse under kummerlige forhold, mens krigen raser i deres hjemlande. FN's kvotesystem og hele ideen om international solidaritet har mere end nogensinde brug for opbakning for at undgå et totalt sammenbrud i nærområderne.

Hjemme i Folketinget fik partierne mulighed for at omgøre kvotestopet, da der i december var afstemning om et beslutningsforslag fra oppositionen. Men her stemte Dansk Folkeparti og Socialdemokratiet sammen med regeringen for at fastholde et nej til kvoteflygtninge. For det nytter alligevel ikke noget, må man forstå på partiformand Mette Frederiksen (S), som i begyndelsen af januar fastslog: "Der er i mine øjne ingen, der kan tillade sig at påstå, at verden bliver et bedre sted, fordi man redder de første 500". Javel. Skal det forstås sådan, at det ikke nytter at hjælpe nogen? At det er bedre at lade de mest sårbare flygtninge gå til grunde i overfyldte og ofte farlige flygtningelejre? Herfra skal lyde en klokkeklar opsang til de partier, der har kastet solidariteten og fornuften over bord: Tag jer sammen. ♡

- 04 Nyheder fra hele verden
 08 Vejen til retfærdighed
 10 Assad får ikke lov at slippe
 12 Den Internationale Straffedomstol
 14 Straffedomstol under pres
 16 Israel lukker munden på kritikere
- 18 Den uperfekte fred i Colombia
 20 Den sorte slange er besejret
 28 Pakistansk dødsbrand for retten
 32 Amnesty dokumenterer
 34 Muslimske kvinder tager ordet tilbage
 36 Amnesty LIVE

10

20

Foto: Amner Alhabli/Scanpix

8 TEMA Vejen til retfærdighed

Efter næsten seks års ufattelige grusomheder i Syrien lykkedes det for præsident Assad at generobre Aleppo, der i 2011 var rammen for store, folkelige protester for demokrati og frihed, men endte som Assads blodige slagtehus.

Vesten står tilbage med sin store del af ansvaret for, at det gik så galt. Men det var Rusland og Kina, der nedlagde veto i FN's Sikkerhedsråd mod at gribe ind i konflikten langt tidligere. Først i december 2016 gav FN's Generalforsamling os et glimt af håb, da et stort flertal af lande vedtog en resolution, der kan føre til et retsopgør med Assad.

I dette nummer af AMNESTY kan du læse om jagten på retfærdighed – og om Den Internationale Straffedomstols kamp for at straffe krigsforbrydere.

Foto: Scampix

Vrede israelske bosættere protesterer på en hovedvej nær den palæstinensiske by Beit Sahour på Vestbredden, hvor Israel vil opføre 2.500 ulovlige bosættelser.

SIKKERHEDSRÅD FORDØMMER ISRAELS BOSÆTTELSE

Det vakte lige dele vrede og begejstring, da FN's Sikkerhedsråd den 23. december vedtog en resolution, der kræver, at Israel straks indstiller byggeriet af ulovlige bosættelser i de besatte palæstinensiske områder på Vestbredden og i Østjerusalem.

Det er første gang i fire årtier, at Sikkerhedsrådet vedtager en så skarp fordømmelse af de israelske bosættelser, og det skyldes udelukkende, at USA opgav sin traditionelle modstand og undlod at nedlægge veto. Det anslås, at der bor 570.000 israelere i over 200 ulovlige bosættelser i det besatte Østjerusalem og på Vestbredden blandt cirka 2,6 millioner palæstinensere.

Beslutningen fik straks Israels premierminister Benjamin Netanyahu til at stoppe Israels bidrag til en række FN-programmer i protest. Samtidig har han indstillet Israels udviklingshjælp til Angola og Senegal, der begge stemte for resolutionen.

Men USA's nu forhenværende udenrigsminister, John Kerry, anklager Netanyahu

for at tale med to tunger i spørgsmålet om en tostatsløsning og varig fred mellem Israel og Palæstina.

”I praksis lader Israel bosættelserne og antallet af israelere i de besatte områder vokse. Det truer både håbet om fred og Israels egen sikkerhed. Udvidelsen af bosættelserne har intet med Israels forsvar at gøre”, sagde John Kerry.

Trump blander sig

Forløbet om resolutionen varslede samtidig, hvad verden har i vente med den nyvalgte præsident Donald Trump ved roret. Selv om USA har en 200 år gammel regel om, at det kun er den siddende præsident, der blander sig i udenrigspolitikken, så forsøgte Donald Trump på egen hånd at afværge resolutionen, der oprindeligt blev fremsat af Egypten.

Det lykkedes i første omgang for Trump og Israel i fællesskab at få Egypten til at opgave sit initiativ. Men fire andre medlemmer af FN's Sikkerhedsråd greb bolden og fremsatte i stedet resolutionen, som blev vedtaget med

14 stemmer for og en blank stemme fra USA.

Efterfølgende har Donald Trump raset ud på favoritmediet Twitter:

”Vi kan ikke fortsat behandle Israel med en sådan total foragt og mangel på respekt. De plejede at have en god ven i USA, men ikke mere. Stå stærkt, Israel. Den 20. januar kommer snart”, lød det med henvisning til dagen, hvor han blev taget i ed som præsident.

Lederen af Amnestys kontor i FN, Sherine Tadros, betegner den historiske resolution som et længe ventet skridt til at fordømme de ulovlige bosættelser:

”Bosættelserne er en åbenlys krænkelse af den humane folkeret og udgør ifølge Den Internationale Straffedomstol en krigsforbrydelse. Bosættelsespolitikken er i sig selv naturdiskriminerende og har resulteret i alvorlige krænkelse af menneskerettighederne”.

Men glæden varede kort. Fire dage efter Trumps indsættelse annoncerede Israel opførelsen af 2.500 nye, ulovlige bosættelser. [Læs side 16](#)

ASSAD ERKLÆRER ALEPPO BEFRIET

”Det er prisen nogle gange. Men i sidste ende blev folket befriet fra terroristerne”.

Sådan lød reaktionen fra Syriens præsident Assad ved juletid, efter at bomberne havde regnet ned over det østlige Aleppo, dræbt og invalideret i tusindvis og stort set pulveriseret byen.

Mens verden fulgte de sidste dages intense bombardementer af Aleppo med fortvivelse, og Assads dødspatrujer likviderede

mennesker på gaderne, appellerede Amnesty International og 223 andre organisationer til det ellers handlingslammede FN's Sikkerhedsråd om at lægge uenighederne til side og gribe ind.

Flere end 300.000 Amnesty-medlemmer skrev til Sikkerhedsrådet med krav om at evakuere de civile gennem humane korridorer og tillade FN-observatører at få adgang til den sønderbombede by. Det lykkedes, da

Sikkerhedsrådet i 11. time vedtog en resolution, der gjorde det muligt at få indbyggerne bragt i sikkerhed, mens en skrøbelig våbenhvile kom på plads.

”FN-observatørerne skal ikke kun monitorere. De bør også få tilladelse til at undersøge de krigsforbrydelser, der er begået”, siger Sherine Tadros, der er leder af Amnestys FN-kontor.

[Læs tema på side 8](#)

1.101.252

Underskrifter afleveret til Obama for at benåde Edward Snowden.

650

Fanger, som Amnesty fik frigivet i hele verden i 2016

GRÆNSER FOR TÅLT OPHOLD

Der er en øvre grænse for, hvor længe mennesker på tålt ophold kan pålægges daglig melde- og opholdspligt. Det står klart, efter at Højesteret den 17. januar afsagde dom i sagen om libanesiseren Hassan El-Hares, der kom på tålt ophold i 2009 efter at have afsonet en dom på otte års fængsel for grov narkokriminalitet.

Han kan ikke udvises, da han risikerer tortur og forfølgelse i hjemlandet, og derfor skulle han opholde sig i Sandholmlejren i Nordsjælland. Men Hassan El-Hares valgte i 2010 at flytte hjem til sin kone og fire børn i Aarhus. Dermed brød han i 1.515 tilfælde sin opholdspligt i Sandholmlejren, men han oplyste dagligt politiet om sit opholdssted.

Både byret og landsret idømte ham 40 dages fængsel for at bryde reglerne, men Højesteret skar ti dage af dommen og fastslog, at Udlændingestyrelsen allerede i 2013 – da han havde været på tålt ophold i 3 år og 11 måneder – burde have ophævet hans opholds- og meldepligt.

På det tidspunkt havde myndighederne ifølge Højesteret et sikkert grundlag for at vurdere, at der ikke var konkret risiko for, at El-Hares ville skjule sig for politiet, at der ikke var udsigt til, at udvisningen kunne gennemføres inden for en overskuelig fremtid, ligesom der ikke var noget andet land, han kunne udrejse til. Derfor var det et uproportionalt indgreb i hans bevægelsesfrihed og i strid med Den Europæiske Menneskerettighedskonvention.

Advokat Gunnar Homann, der førte sagen, mener, at flere udlændinge på tålt ophold nu formentlig kan blive fri for den daglige meldepligt.

”Udlændingestyrelsen og politiet må nok revurdere en række afgørelser, som de har truffet om melde- og opholdspligt”, siger han.

Amnesty har længe kæmpet for at få ændret reglerne for tålt ophold og hilser dommen fra Højesteret velkommen. To andre principielle sager om tålt ophold er på vej gennem retssystemet.

CHELSEA MANNING LØSLADES 28 ÅR FØR TID

Efter et massivt og vedvarende pres fra Amnesty Internationals medlemmer over hele verden besluttede præsident Obama i januar, at whistlebloweren Chelsea Manning skal løslades i maj 2017. Til den tid har hun afsonet syv år af sin dom på 35 års fængsel.

Manning, der er transkønnet, blev dømt ved en militærdomstol for at have lækket 700.000 fortrolige dokumenter til WikiLeaks, der afslørede USA's grove brud på menneskerettighederne i Irak, Afghanistan og Guantánamo.

Få dage inden Obamas beslutning skrev verdens nok mest kendte whistleblower, Edward Snowden, et nødråb til Obama via Twitter fra sit eksil i Rusland: ”Hvis du kun foretager én benådning, når

29-årige Chelsea Manning hed oprindeligt Bradley, men erklærede dagen efter sin dom, at hun var transkønnet og ville indlede hormonbehandling.

du forlader Det Hvide Hus: Frigiv Chelsea Manning. Kun du kan redde hendes liv”.

Wikileaks' grundlægger Julian Assange, der har levet i skjul i Ecuadors ambassade i London i fire år, har tidligere lovet at lade sig udlevere til

Foto: Scappix

USA, hvis Manning blev løsladt. Ved AMNESTY's deadline var det uvist, om Assange vil holde det løfte.

Barack Obama er den præsident i historien, som har benådet flest personer. I alt blev 1.715 fanger løsladt.

NIGERIAS SKOLEPIGER FORSVUNDET I 1.000 DAGE

Over 1.000 dage er der gået, siden 276 skolepiger fra Chibok i Nigeria, blev bortført af Boko Haram. 195 af pigerne er stadig i den militante oprørsgruppes varetægt.

Den internationale kampagne 'Bring Back Our Girls' gav omtale af bortførelserne over hele verden, og mens Nigerias regering gør fremskridt i forsøget på at få flere af skolepigerne løsladt, øger Amnesty presset på myndighederne for ikke at glemme de mange andre, der tilbageholdes af Boko Haram.

Amnesty har tidligere dokumenteret, at Nigerias myndigheder kendte til Boko Ha-

Foto: Scappix

21 af de bortførte skolepiger fra Chibok blev i oktober frigivet af Boko Haram efter mere end to års fangenskab. En af dem havde en baby på armen.

rams angrebsplaner på skolen i Chibok fire timer inden bortførelserne, men hæren formå-

ede angiveligt ikke at finde forstærkninger til at slå angrebet tilbage.

#sygt system

TRANSKØNNEDE VINDER MENNESKE-RETTIGHEDSPRIS

24 transkønnede aktivister modtog torsdag den 8. december Rådet for Menneskerettigheders årlige hæderspris – Menneskerettighedsprisen – for deres lange kamp for at skabe synlighed og debat om transkønnedes rettigheder.

Som en del af Amnestys kampagne #sygtssystem stod aktivisterne frem i medierne og fortalte om de urimeligt lange og krænkende psykiatriske udredningsforløb på Sexologisk Klinik i København, som de og andre transkønnede må igennem for at få adgang til behandling.

Deres mod var stærkt medvirkende til, at Danmark som det første land i verden besluttede at fjerne transkønnethed fra diagnosefortegnelsen over psykiske sygdomme. Ændringen trådte i kraft 1. januar 2017.

”Kampen er langt fra slut. Selvfølgelig skal vi fejres, og selvfølgelig er det dejligt. Men vi er ikke færdige”, lød det fra Elias Magnild efter prisoverrækkelsen hos Institut for Menneskerettigheder.

363.348

Bådflygtninge, der krydsede Middelhavet til Europa i 2016.

5.079

Flygtninge, der druknede på vej til Europa i 2016.

Kilde: International Organization for Migration (IOM)

Foto: Scapix

OBAMA EFTERLADER 41 GUANTÁNAMO-FANGER

Trods sit løfte fra 2009 om at lukke Guantánamo-fangelejren, måtte præsident Barack Obama se i øjnene, at 41 fanger fortsat sad indespærret, da han den 20. januar overlod Det Hvide Hus til Donald Trump. Det lykkedes Obama at få løsladt 201 af de fanger, han arvede fra George W. Bush – 14 af dem blev frigivet i ugen op til hans afsked.

Obama benyttede en sine sidste dage på kontoret til at rette en sønderlemmende kritik af den amerikanske kongres, der gennem mange år har lagt forhindringer i vejen for en lukning af Guantánamo.

”Hvis det var nemt, havde vi lukket Guantánamo for mange år siden. Men historien vil dømme os hårdt for, at vi ikke fik det gjort. Der er simpelthen ikke nogen fornuftige argumenter for at holde det åbent – udover politik. Guantánamo underminerer vores sikkerhed, terrorister bruger det til propaganda, det dræner statskassen og militæret for ressourcer, og det skader forholdet til vores allierede”, skrev Obama til lederne af Senatet og Repræsentanternes Hus.

6.000 års militærerfaring

Den nye præsident Donald Trump har til gengæld svoret, at han vil holde Guantánamo åbent og fylde det op med nye fanger, ligesom han har

udtalt sig positivt om waterboarding og andre torturmetoder. Blandt andet udtalte Trump, at ”tortur virker, og selv om det ikke gør, så har de fortjent det alligevel”.

Men forud for præsidentskiftet har 176 pensionerede officerer – deriblandt 33 fire-stjernede generaler – sendt et fælles brev, hvor de appeller til Donald Trump om ikke gennemføre sine løfter fra valgkampagnen om at genindføre waterboarding og endnu barskere torturmetoder.

I brevet henviser officererne til deres sammenlagt 6.000 års erfaring i felten og minder om, at tortur ikke bare er ulovligt i forhold til folkeretten, men at det er unødvendigt, kontra-produktivt og er i konflikt med ”vores kerneværdier som nation”.

De første fanger ankom til Guantánamo den 11. januar 2002, og da lejren var på sit højeste, sad der 759 fanger. Af de nuværende 41 fanger har to af dem været der fra den første dag, 15 ankom i 2002, og 37 har været tilbageholdt i mere end ti år. Kun ti af de indsatte er blevet sigtet for en forbrydelse.

Du kan møde en af de frigivne fanger, Mohamed Slahi, på Amnestys landsmøde den 29. april.

[Læs mere på bagsiden](#)

Den totalt bevidstløse, bagudrettede, maskinmæssige masseoglogning af alle menneskers kommunikation, som hidtil har fundet sted i Danmark, må vi skrotte.

Professor Søren Sandfeld Jakobsen om EU-dom, der forbyder masseovervågning af borgerne

DANMARK SIGER NEJ TIL KVOTEFLYGTNINGE

De mest sårbare mennesker på flugt – de såkaldte kvoteflygtninge – skal ikke længere forvente at finde sikkerhed i Danmark.

Det står klart efter en afstemning i Folketinget den 19. december, hvor Socialdemokratiet, Dansk Folkeparti, Venstre, Liberal Alliance og De Konservative nedstemte et beslutningsforslag fra Enhedslisten om at genoptage praksis med at modtage 500 kvoteflygtninge årligt, som Danmark har gjort siden 1989.

Integrationsminister Inger Støjberg (V) meddelte i september, at regeringen ville stoppe for modtagelsen af kvoteflygtninge på ubestemt tid, fordi Danmark angiveligt ikke har plads til flere flygtninge. Beslutningen har medført voldsom kritik fra Amnesty og andre humanitære organisationer.

”Hvis alle vestlige lande gør som Danmark, så slukes håbet om at løse den største humanitære krise i nyere tid”, siger Claus Juul, der er juridisk konsulent i Amnesty.

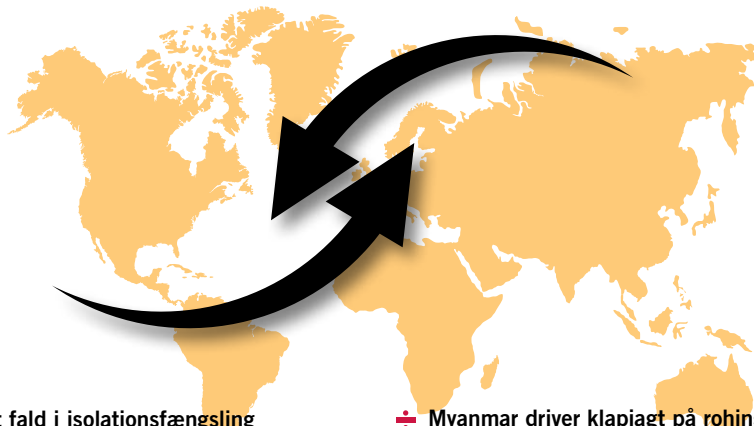
Kvoteflygtninge bliver udvalgt af embedsmænd fra Udlændingestyrelsen, der sammen med Dansk Flygtningehjælp rejser til lejre i udlandet og interviewer flygtninge gennem FN's Højkommissariat for Flygtninge (UNHCR).

Foto: Scampix

21 millioner mennesker er ifølge FN på flugt. Alligevel afviser Danmark nu at tage imod 500 kvoteflygtninge årligt.

FREMSKRIDT – TILBAGESKRIDT

+ Stort fald i isolationsfængsling

Stadig færre mistænkte placeres i isolationsfængsel i **Danmark**. Ifølge justitsministeriet var der 32 sager om isolation i 2015, og det er det laveste tal i nyere tid. I 2001 var tallet 553. Kun seks af isolationsfængslingerne varede mere end seks uger.

+ Producenter af palmeolie vil følge loven

Verdens største producenter af bæredygtig palmeolie lover nu at rette op på forholdene for de fire millioner plantearbejdere i **Indonesien**, efter at Amnesty har afsløret børnearbejde, underbetaling og farlige arbejdsforhold.

+ EU-domstol: Dataindsamling er ulovlig

EU-domstolen afgjorde i december, at masseovervågning af borgerne gennem en generel logning af teledata er ulovlig. Lagring af data må udelukkende ske med det formål at bekæmpe grov kriminalitet. Sagen er anlagt af **Sverige**, hvor Tele2 nægter at adlyde myndighedernes krav om logning.

+ Myanmar driver klapjagt på rohingyaer

Sikkerhedsstyrker i **Myanmar** har dræbt hundredvis af civile fra det muslimske rohingya-mindretal, voldtaget kvinder og efterladt hele landsbyer i flammer. Landets leder, Aung San Suu Kyi, har forsømt at leve op til sit politiske og moralske ansvar, mener Amnesty.

+ Bahrain genoptager dødsstraf

Seks år efter den seneste henrettelse i **Bahrain** blev tre mænd i januar henrettet ved skud. Ifølge de dømte var de blevet udsat for tortur og havde under de tre uger lange afhøringer hverken kontakt med deres advokater eller familier.

+ Danmark investerer i besatte områder

Danske investorer har investeret tre milliarder kroner i virksomheder, som har aktiviteter i ulovlige israelske bosættelser. Det viser en undersøgelse fra Danwatch, der har screenet de 20 største pensionskasser og investeringsforeninger og tre største kommuner i **Danmark**.

Der er i mine øjne ingen, der kan tillade sig at påstå, at verden bliver et bedre sted, fordi man redder de første 500.

Partiformand Mette Frederiksen (S) begrundet, hvorfor Danmark skal sige nej til FN-kvoteflygtninge

NY FORFATNING PÅ VEJ I TYRKIET

Et flertal i Tyrkiets parlament stemte i januar for at ændre landets forfatning, så præsident Recep Tayyip Erdogan får yderligere magtbeføjelser og kan blive sidende som præsident frem til 2029. Samtidig vil præsidenten få mulighed for at udstede dekretter, erklære undtagelsestilstand, hyre ministre og topembedsmænd samt opløse landets parlament. Forslaget skal til

folkeafstemning i april, skriver Ritzau.

Erdogan mener, at reformen vil være med til at skabe mere stabilitet i Tyrkiet efter det mislykkede militærkup i sommer, men kritikere frygter, at ændringen vil samle for meget magt hos præsidenten og skabe et mere autoritært styre.

Som led i Erdogans udrensning siden kupforsøget er

123.000 offentligt ansatte blev afskediget, 42.000 er blevet anholdt, og 149 medier er blevet lukket.

Samtidig kræver anklagemyndigheden fængselsdomme på henholdsvis 142 år og 83 år til lederne af det kurdiske parti HDP, Selahattin Demirtas og Figen Yüksesdag, som er anklaget for terrorvirksomhed. Partiet er det tredjestørste i parlamentet.

Foto: Scampix

Vejen til retfærdighed

Nationalistiske kræfter i Europa, Afrika og USA truer den internationale retsorden og opbakningen til menneskerettighederne. Flere lande vil forlade Den Internationale Straffedomstol, selv om det lader millioner af ofre for folkekrig og krigsforbrydelser i stikken.

Året var 2002, da verden tog et stort skridt på vejen til at skabe retfærdighed for millioner af ofre for krigsforbrydelser, folkekrig og forbrydelser mod menneskeheden.

Efter mange års tilløb blev Den Internationale Straffedomstol (ICC) grundlagt i Haag med licens til at efterforske og retsforfølge statsoverhoveder og militærledere for de mest alvorlige internationale forbrydelser. Det skete, mens folkemordet i Rwanda og krigen i Jugoslavien endnu stod smerteligt frisk i den globale bevidsthed.

Dermed voksede troen på en ny verdensorden, hvor magtsyge diktatorer og skruppelløse generaler ville afholde sig fra de mest alvorlige forbrydelser velvidende, at de risikerede at blive efterlyst, jagtet, dømt og buret inde af ICC. Problemet er bare, at ikke alle lande har meldt sig under ICC's fane.

I skrivende stund har 124 lande accepteret ICC's jurisdiktion, så domstolen kan indlede sager om forbrydelser i disse lande. Men mange vigtige aktører på verdensscenen står stadig ude i kulissen – deriblandt USA, Kina, Rusland, Israel, Indien, Pakistan og Syrien. Personer fra disse lande kan kun komme på anklagebænken, hvis FN's Sikkerhedsråd enes om sætte ICC på sagen. Det er foreløbig kun sket to gange: Libyen i 2011 og Sudan under folkekrigen i Darfur i 2009, hvor præsident Omar al-Bashir blev – og stadig er – efterlyst.

Afrikanske lande melder sig ud

Det skulle tage fem år, før ICC indledte sin første straffesag. Det var mod militslederen

Thomas Lubanga, som i 2012 blev idømt 14 års fængsel for brug af børnesoldater i DR Congo. Siden er der rejst ni andre sager – alle på nær én vedrører afrikanske lande.

Domstolen er i gang med yderligere ti undersøgelser over hele verden, men overvægten af afrikanske sager fik i efteråret Sydafrika, Burundi og Gambia til at trække sig fra ICC. Gambia beskylder ligefrem domstolen for at være en "racistisk organisation", som bidrager til "forfølgelse og ydmygelse af farvede mennesker".

Ren paranoia og en hån mod ofrene, mener ICC's præsident Fatou Bensouda, der selv er fra Gambia.

Også Filippinernes præsident Rodrigo Duterte har truet med at forlade ICC, som overvejer at indlede en undersøgelse af den bølge af likvideringer, som Duterte har indledt på tusindvis af påståede stofbrugere og pushere.

Nationalismen vinder frem

En del af forklaringen på den akutte krise er helt åbenlyst, at nogle regeringsledere frygter at blive arresteret og fløjet til Haag. Men udmeldingerne er nok så meget udtryk for en global tendens, hvor opbakningen til den internationale retsorden skrumper i takt med, at nationalisme og protektionisme vinder frem.

Med Brexit og valget af Donald Trump må man forvente, at Storbritannien og USA tager en markant drejning væk fra det internationale, forpligtende samarbejde. Selv Danmark

har varslet et opgør med Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol.

Rusland, som har underskrevet traktaten om ICC, men aldrig ratificeret den, trak i oktober sin signatur tilbage i protest mod, at ICC kaldte Ruslands annektering af Krim for en besættelse.

Kritikere mener, at det i lige så høj grad skyldes frygten for, at ICC på et tidspunkt får mulighed for at føre en sag mod Syriens præsident Assad. I givet fald risikerer Rusland også at blive anklaget for bombardementerne af civile i Aleppo.

Drop veto i Sikkerhedsrådet

Hidtil har ICC været afskåret fra at efterforske Assad, fordi Rusland og Kina har nedlagt veto mod det i FN's Sikkerhedsråd, som har leveret en lang og skamfuld opvisning i dobbeltmoral og beskyttelse af egeninteresser i spørgsmålet om Syrien.

Vejen til retfærdighed er enkel, og flere og flere af FN's mindre medlemslande bakker op om kravet: De fem permanente medlemmer af FN's Sikkerhedsråd skal opgive deres veto, når det drejer sig om de alvorligste internationale forbrydelser.

Kun derved kan ICC for alvor vinde fodfæste som en stærk og frygtet domstol med global rækkevidde. ◊

Assad får ikke lov at slippe

Verdenssamfundet så passivt til, mens Syriens befolkning blev sønderbombet af regeringsstyrker og russiske fly. FN's Sikkerhedsråd var handlingslammet, men i december tog FN's medlemslande sagen i egen hånd for at indlede et retsopgør mod Assad for forbrydelser mod menneskeheden.

Syrien i december 2016. Præsident Bashar al-Assads regeringsstyrker rykker nådesløst frem mod oprørernes sidste bastion i det østlige Aleppo, som i månedsvis har været afskåret fra omverdenen. Med assistance fra russiske bombefly bliver hospitaler, lægeklinikker og beboelsejendomme sønderbombet, mens civile søger skjul i kældre. Lig ligger spredt i gaderne.

Indbyggerne sender desperate nødråb og afskedshilsner ud på de sociale medier samtidig med, at Amnesty og FN modtager chokerende

rapporter om, at soldater henretter dusinvis af civile, mens de går fra hus til hus på deres fremmarch.

Få dage senere er Aleppo faldet, og Assad erklærer byen befriet for "terrorister". Under en skrøbelig våbenhvile lykkes det for titusinder af civile at forlade ruinerne i busser.

Rusland er stopklods

Fem års kampe er foreløbig slut, men anklagerne om krigsforbrydelser og forbrydelser mod menneskeheden hober sig op mod As-

sad, der siden de fredelige protester i 2011 har ofret mindst 250.000 af sine landsmænds liv for at fastholde sit greb om magten. Millioner er drevet på flugt og lever enten som internt fordrevne i Syrien eller som flygtninge i nabolandene og Europa.

Amnesty har siden krigens første år appelleret gentagne gange til FN's Sikkerhedsråd om at lade Den Internationale Straffedomstol (ICC) indlede en efterforskning af Assads krigsforbrydelser, men det har Rusland effektivt blokeret ved at nedlægge veto.

Hvis Syrien selv havde tilsluttet sig ICC, ville domstolen kunne indlede en sag af egen drift. Men Syrien anerkender ikke ICC, som derfor kun kan bringes i spil, hvis de fem permanente medlemmer af Sikkerhedsrådet er enige og giver grønt lys. Det er tidligere sket med

Præsident Assad gav i oktober et interview til TV2-journalisten Rasmus Tantholdt. "Hvordan kan jeg stadig sidde som præsident, hvis det er sandt, at den syriske hær virkelig slår civile ihjel?", sagde Assad.

Libyen i 2011 og Darfur i 2005. Men Assad har været fredet af Rusland – og verdenssamfundet er sat skakmat.

Total nedsmeltning

Under de skæbnesvangre dage i december talte den amerikanske FN-ambassadør Samantha Powers dunder til Rusland i FN's Sikkerhedsråd:

"Er der bogstaveligt talt intet, der kan få jer til at skamme jer?", spurgte Samantha Powers, der selv var tydeligt berørt over de billeder, der slap ud fra Aleppo.

Få dage forinden havde FN's særlige Syrien-udsending, Jan Egeland, kaldt Aleppo for "helvede" og talt om "humanismens totale nedsmeltning".

Så sent som i september 2016 udgav The Independent International Commission of Inquiry on Syria en rapport, der i gruppæk-

Foto: Scanpix

kende detaljer udstiller præsident Assads brutalitet: Fra tortur, henrettelser og voldtægter i fængslerne til angreb på hospitaler og nødhjælpskonvojer og udsultning af belejrede byer.

Kommissionen, der er blevet nægtet adgang til Syrien og derfor har efterforsket via andre kanaler, betegner de systematiske overgreb som forbrydelser mod menneskeheden.

Nødt til at reagere

Men da fortvivlelsen var størst – udtrykt gennem de store Syrien-demonstrationer over det meste af verden – trådte FN's Generalforsamling pludselig i karakter. Det skete

”Jeg mener ikke, at man folkeretligt kan acceptere en regeringsleder, der bruger kemiske våben mod sin egen befolkning. Det er utilstedeligt, det er utilgiveligt. I sidste ende må Assad forlade magten.

Kristian Jensen (V), tidligere udenrigsminister

på foranledning af et af verdens mindste lande, Liechtenstein.

Den 21. december stemte de 193 lande om en resolution, der etablerer en særlig enhed, som skal indsamle beviser og retsforfølge de ansvarlige for de mest alvorlige krænkelser af folkeretten, herunder krigsforbrydelser og forbrydelser mod menneskeheden. 105 lande stemte for og kun 15 imod, mens 52 lande undlod at stemme.

Afstemningen vakte vild opstandelse fra Syrien og Rusland, der beskylder generalforsamlingen for utidig indblanding i det arbejde, der traditionelt ligger i FN's Sikkerhedsråd – nemlig spørgsmålet om international fred og sikkerhed.

Syrien kalder resolutionen ”ulovlig indblanding i et FN-medlemslands interne affærer” og har afvist påstandene om krigsforbrydelser som ”fabrikerede løgne”.

Danmark stemmer for

Men kritikken preller af på Liechtensteins FN-ambassadør Christian Wenaweser, der fastslår, at Ruslands konsekvente brug af sin veto i Sikkerhedsrådet er sket ”på bekostning af det syriske folk”, og at generalforsamlingen derfor var nødt til at reagere:

”Verdenssamfundets passivitet har udsendt det signal, at krigsforbrydelser og forbrydelser

mod menneskeheden er acceptabelt og ikke har nogen konsekvenser”.

Danmark var blandt forslagsstillerne til resolutionen og stemte også for den. Tidligere udenrigsminister Kristian Jensen (V) var også meget klar i mælet, da han i november afviste, at Assad er en del af løsningen i Syrien.

”Jeg mener ikke, at man folkeretligt kan acceptere en regeringsleder, der bruger kemiske våben mod sin egen befolkning. Det er utilstedeligt, det er utilgiveligt. I sidste ende må Assad forlade magten”, sagde Kristian Jensen til Ritzau.

Amnesty International roser FN's Generalforsamling for endelig at bryde det dødvande, der har præget Sikkerhedsrådet i fem år.

”Dette er et første skridt på vejen til at opnå retfærdighed for de tusindvis af ofre for krigen i Syrien. Det internationale samfund står nu endelig sammen for at gøre op med Sikkerhedsrådets totale

handlingslammelse i forhold til de grusomme overgreb, som hele verden er vidner til”, siger Anna Neistat fra Amnesty.

Amnesty har udgivet stribevis af rapporter om Syrien i de senere år, og Amnesty vil også bidrage med dokumentation til det kommende retsopgør mod Assad og andre højtstående medlemmer af det syriske regime.

Retsopgøret kommer

Hvor og hvordan retsopgøret skal udspille sig er endnu uklart, men den danske juraprofessor Frederik Harhoff, der har beklædt posten som både retschef og dommer ved FN's krigsforbrydertribunaler for det tidligere Jugoslavien og Rwanda, er overbevist om, at det kommer.

”Vores retfærdighedssans vil byde os at sikre, at alle, der har begået forbrydelser, bli-

ver retsforfulgt. Også Assad. Det er min erfaring, at det er sindssygt vigtigt for ofrene, at der kommer et retsopgør. Og jeg tror, der vil komme et massivt krav fra begge sider i befolkningen for, at det sker”, siger Frederik Harhoff til AMNESTY.

Han opstiller tre scenarier for et retsopgør: Et nationalt retsopgør ved de syriske domstole, et regionalt opgør, hvor det er landene i regionen – Tyrkiet, Libanon, Jordan og Iran – der sætter rammerne, eller et internationalt retsopgør, hvor det er FN, der styrer begivenhederne.

Frederik Harhoff forudser, at Assad selv vil have en interesse i at indlede et retsopgør mod nogle af de mindre fisk for at statuere et eksempel.

”I første omgang kan man forestille sig, at Assad begrænser tiltalen til at angå alle med syrisk statsborgerskab, der har begået overtrædelser af den humanitære folkeret. Dermed går man behændigt uden om russerne og andre personer, der har blandet sig i konflikten. Måske ser Assad sit snit til at lave en lydnomstol, der i løbet seks måneder får retsforfulgt og dømt et par generaler for at lukke munden på det internationale samfund”, siger Frederik Harhoff.

Men den tidligere topdommer er klar fortæller for en international domstol, sådan som resolutionen i FN's Generalforsamling lægger op til. FN's generalsekretær skal nu fremlægge en plan for den nye ”internationale, upartiske og uafhængige instans”, der skal efterforske og retsforfølge de ansvarlige for forbrydelserne i Syrien.

Ifølge Frederik Harhoff skal en domstol placeres et andet sted end Damaskus, og dommerne kan i princippet udpeges i for eksempel Danmark, Kina og Uruguay.

”Assad skal retsforfølges, men han vil selvfølgelig protestere. Men hvem ved, om der kommer et regimeskifte, eller om Rusland skifter holdning? Der kan ske et eller andet, der gør, at Assad pludselig står alene og så vil kunne retsforfølges. Erfaringen viser, at de her ting er uforudsigelige”, siger Frederik Harhoff. ◊

AMNESTY: DROP VETO I SIKKERHEDSRÅDET

Amnesty opfordrer til en reform af FN's Sikkerhedsråd, så de fem permanente medlemmer af FN's Sikkerhedsråd – USA, Rusland, Kina, Storbritannien og Frankrig – fraskriver sig retten til at bruge deres veto i sager om folkedrab og forbrydelser mod menneskeheden.

Forslaget blev først bragt på banen for 15 år siden af en række små lande i FN, og eksperter vurderer, at ideen vinder opbakning i lyset af Sikkerhedsrådets manglende aktion i Syrien.

Rusland og Kina nedlagde i 2014 veto mod en resolution, der ville henvise Syrien til Den Internationale Straffedomstol (ICC).

DOMSTOLENS GRUNDLAG

Den Internationale Straffedomstol (ICC) i Haag er en permanent, international domstol, der efterforsker og retsforfølger enkeltpersoner anklaget for krigsforbrydelser, folkedrab og forbrydelser mod menneskeheden. ICC har til formål at retsforfølge de hovedansvarlige for forbrydelserne.

I dag er der **124 deltagerlande** i ICC, mens blandt andet USA, Rusland, Kina, Indien, Iran, Pakistan, Israel og Syrien står udenfor.

Domstolen åbnede **1. juli 2002** og behandler kun forbrydelser begået efter den dato. ICC har kun kompetence, hvis den person, der har begået forbrydelsen, er statsborger i en ICC-deltagerstat, eller hvis forbrydelsen er begået i en ICC-deltagerstat (eller en stat, som accepterer domstolens jurisdiktion).

ICC KAN KOMME I SPIL I TRE SITUATIONER:

- Hvis en stat ikke kan eller vil gennemføre et retsopgør selv
- Hvis FN's Sikkerhedsråd beder ICC om at indlede efterforskning
- Hvis ICC's chefanklager af egen drift rejser en sag

FN's Sikkerhedsråd kan også henvise en sag til domstolen, selv om det pågældende land ikke er medlem. Det er sket i to tilfælde: Libyen og Darfur (Sudan).

BUDGET OG RESSOURCER

Domstolens budget er i 2017 på 150.000.000 euro (1,1 mia. kr.), som betales af deltagerlandene samt organisationer og fonde. ICC har over 800 ansatte fra cirka 100 forskellige lande samt en fond, der yder økonomisk støtte til ofre for forbrydelserne

ICC har oprettet kontorer i flere af de lande, hvor der pågår efterforskning: Den Centralafrikanske Republik (CAR), DR Congo, Eftenskysten, Kenya og Uganda – men ikke i Darfur, Georgien og Mali

Deltagerstaterne skal selv foretage anholdelser og overføre de anklagede til ICC's detention i Haag. Dømte forbrydere afsoner ikke i Haag, men flyttes til et fængsel i et deltagerland.

DEN INTERNATIONALE STRAFFEDOMSTOL

UGANDA

Ugandas regering beder i 2004 ICC om at efterforske overgreb i konflikten mellem Lord's Resistance Army (LRA) og regeringsstyrker siden 2002: Sexslaver, børnesoldater, drab, lemlæstelse og voldtægt. Arrestordre mod bl.a. Joseph Kony.

MALI

Regeringen i Mali beder i juli 2012 ICC om at indlede efterforskning af forbrydelser begået i landet siden januar 2012: Voldtægt, henrettelser og tortur. En er dømt.

NIGERIA

Overgreb og forbrydelser begået i Niger Delta og under den væbnede konflikt med Boko Haram.

GUINEA

Drab, tortur og voldtægt begået 28. september 2009 i Conakry.

COLOMBIA

Drab, voldtægt, bortførelser og brug af børnesoldater siden november 2002.

ELFENBENSKYSTEN

ICC indleder i 2013 efterforskning af forbrydelser begået i forbindelse med præsidentvalget i 2010 samt generelt fra 2002 til i dag: Drab og angreb på civile. Sagen er i gang ved ICC.

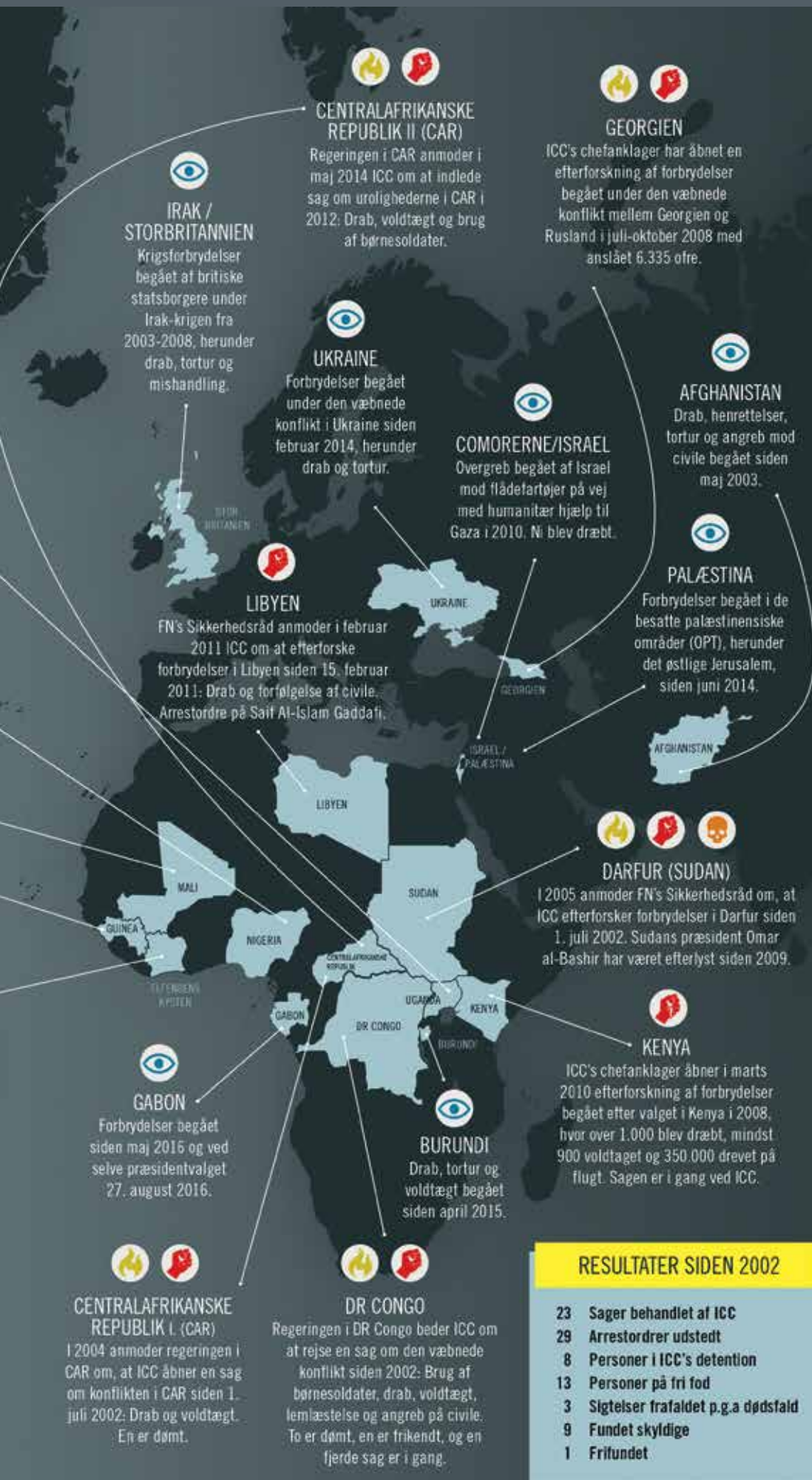
INDLEDENDE UNDERSØGELSER

ICC's chefanklager foretager indledende undersøgelser for at afgøre, om der er tilstrækkelige beviser til en egentlig sag. Der er 10 indledende undersøgelser i gang, hvor ingen endnu er anklaget.

KRIGS-
FORBRYDELSERFORBRYDELSER MOD
MENNESKEHEDENFOLKE-
DRAB

SAGER VED DOMSTOLEN

Hvis der er beviser nok, anmoder chefanklageren ICC's dommere om enten at udstede en arrestordre eller en anmodning om at møde frivilligt op i retten. 10 sager er i gang ved ICC i Haag.

DE DØMTE

- **Thomas Lubanga**, DR Congo – 14 års fængsel for krigsforbrydelser og brug af børnesoldater
- **Germain Katanga**, DR Congo – 12 års fængsel for forbrydelser mod menneskeheden og krigsforbrydelser
- **Ahmad Al Faqi Al Mahdi**, Mali – ni års fængsel for krigsforbrydelser (angreb mod religiøse og historiske bygninger i Timbuktu i 2012).
- **Jean-Pierre Bemba Gombo**, Den Centralafrikanske Republik – 18 års fængsel for forbrydelser mod menneskeheden og krigsforbrydelser i CAR i 2002-2003
- **Jean-Pierre Bemba Gombo** og fire andre, CAR – skyldige i bestikkelse af vidner og falske vidneforklaringer ved ICC (afventer strafudmåling)

HVAD ER KRIGSFORBRYDELSER?

Grove brud på Geneve-konventionerne, der gælder under væbnet konflikt:

- Drab, mishandling og tortur
- Gidseltagning
- Bevidste angreb mod civilbefolkningen
- Bevidste angreb på hospitaler, skoler, historiske monumenter m.v.
- Voldtægt og seksuel vold
- Børnesoldater

HVAD ER FORBRYDELSER MOD MENNESKEHEDEN?

Omfattende eller systematiske angreb mod en civilbefolkning:

- Drab og udryddelse
- Slaveri, tvangsforflyttelse og tortur
- Voldtægt og seksuelt slaveri
- Tvungen prostitution, graviditet, sterilisation og anden seksuel vold
- Forfølgelse på baggrund af politiske, religiøse, etniske, racemæssige, kulturelle eller kønsmæssige forhold
- Tvungne forsvindinger
- Apartheid

HVAD ER FOLKEDRAB?

Handlinger, der har til hensigt at udrydde en national, etnisk eller religiøs gruppe:

- Dræbe medlemmer af gruppen
- Forårsage alvorlig fysisk eller psykisk skade mod medlemmer af gruppen
- Bevidst påføre livsbetingelser, som er beregnet på fysisk udryddelse
- Indføre redskaber til at forhindre fødsler
- Tvangsmæssig fjernelse af børn til en anden gruppe

Læs mere om sagerne på ICC's hjemmeside www.icc-cpi.int

RESULTATER SIDEN 2002

23	Sager behandlet af ICC
29	Arrestordrer udstedt
8	Personer i ICC's detention
13	Personer på fri fod
3	Sigtelser frafaldet p.g.a dødsfald
9	Fundet skyldige
1	Frifundet

Afrikanske lande presser domstol

Den Internationale Straffedomstol (ICC) fylder 15 år, men Sydafrika, Gambia og Burundi truer med at melde sig ud i protest mod, at det stort set kun er afrikanske ledere, der stilles for retten. Men domstolen vil overleve, vurderer danske eksperter. "Alt andet vil være en hån mod ofrene", siger den tidligere topdommer Frederik Harhoff.

Tusindvis af mennesker havde tirsdag den 6. december i fjor sat sig til rette foran storskærmene, der til lejligheden var blevet sat op i seks forskellige landsbyer i det nordlige Uganda. Det var en dag, de havde set frem til i årevis. Forude ventede en live-transmission fra Den Internationale Straffedomstol (ICC) i Haag i Holland, hvor sagen mod deres landsmand Dominic Ongwen endelig begyndte.

Efter mere end ti år på flugt overgav den tidligere hærfører for oprørsgruppen Lord's Resistance Army sig i januar 2015 til amerikanske styrker. Han er tiltalt for 70 tilfælde af krigsforbrydelser og forbrydelser mod menneskeheden i forbindelse med angreb på civile i en række flygtningelejre i 2003-2004.

Anklageskriftet tæller mord, mordforsøg, voldtægt, seksuelt slaveri, tvangsægteskaber, tortur, mishandling og tvangsværnepligt for børn. Derudover er Dominic Ongwen – sammen med oprørsgruppens leder Joseph Kony og flere andre hærførere – anklaget for systematiske bortførsler af piger og kvinder, som angiveligt blev tortureret, voldtaget og tvunget til at gifte sig med soldater fra Lord's Resistance Army, der siden 1987 har spredt frygt i Uganda og flere af nabolandene.

Sydafrika fører an

Dominic Ongwen har nægtet sig skyldig i alle anklager. Nu er det så op til dommerne i ICC at afgøre, om han skal straffes, eller om han ikke kan kendes skyldig – blandt andet med baggrund i hans egen fortid som børnesoldat.

Sagen er en af ti, der er rejst ved den internationale straffedomstol, der blev grund-

lagt i 2002. Ni af dem omhandler konflikter i Afrika, og det har fået Sydafrika, Gambia og Burundi til at melde ud, at de forlader ICC.

Ifølge professor Holger Bernt Hansen fra Center for Afrikastudier ved Københavns Universitet er det Sydafrika, der er bannerfører for protesterne mod ICC.

"Retorikken er i øjeblikket, at det er neokolonialistisk og imperialistisk, når Vesten gør noget, der vedrører Afrika. Og det bruger man så til at undskylde, at man ikke længere vil være med. Samtidig har Afrika fået et alternativ til Vesten i form af Kina og de andre nye

økonomier, der er kommet ind og har investeret i kontinentet, og derfor har man fået en baggrund for at kritisere de gamle donorer", siger Holger Bernt Hansen.

Professoren mener også, at det provokerer mange afrikanere, at USA fortsat agerer international politibetjent, mens landet selv står uden for ICC. Desuden påpeger han, at der i dag er opbygget et afrikansk retssystem, der i stand til at håndtere visse sager om krigsforbrydelser – senest bevist med dommen mod Chads tidligere præsident Hissène Habré, som i maj sidste år fik livstid ved en særdomstol i

Tusinder af mennesker i Uganda fulgte retsopgøret mod Dominic Ongwen på storskærme, som var sat op af ICC.

Foto: ICC

Dakar. Men langt størstedelen af de afrikanske lande bakker stadig helhjertet op om ICC.

”Det er svært at se, hvor det ender, men jeg tror ikke, at der kommer en kollektiv udmeldelse”, siger Holger Bernt Hansen.

Dansk topdommer undrer sig

At et land som Sydafrika overhovedet overvejer at forlade ICC, undrer Frederik Harhoff, der dog ikke tror, at det vil få vidtrækkende konsekvenser. Den danske juraprofessor var henholdsvis retschef og dommer ved FN's krigsforbrydertribunal for Rwanda og det tidligere Jugoslavien, og han var med til at forhandle etableringen af ICC på plads.

”Det vil selvfølgelig være en ridse i lakken, at navnlig Sydafrika vil melde sig ud. Det er ikke ICC's undergang, men dog et markant slag, som jeg i virkeligheden ikke rigtigt forstår. Jeg var selv med under forhandlingerne, da ICC-statutten blev forhandlet i Rom i 1998, hvor Sydafrika var en af de mest aktive og bærende støtter for at få domstolen etableret. Derfor er det mærkeligt at opleve, at de så få år efter pludselig vil melde sig helt ud”, siger Frederik Harhoff.

Han fremhæver, at der længe har været kritik af ICC for kun at fokusere på afrikanske sager, men ifølge den tidligere topdommer skyder man helt forkert ved at udpege ICC som en fælles fjende:

”Flertallet af sager er anlagt af de afrikanske stater selv. Derfor klinger det noget hult”.

Hån mod ofrene

Ifølge Frederik Harhoff er modstanden mod ICC en decideret hån mod de mange mennesker, der enten er blevet myrdet eller udsat for grove krænkelser i eksempelvis Sudan, Libyen og Kenya.

”Det er altid ofrene, vi kommer tilbage til, når vi snakker krigsforbrydelser. Det er dem, der har krav på at få anerkendt deres lidelser og på at få placeret et ansvar”, siger han og spoler tiden tilbage til årene som dommer ved domstolen i Haag:

”Der skete næsten altid det samme, når ofrene var færdige med deres vidneforklaringer og blev eskorteret ud af retsbetjenten. Lige før de nåede hen til døren, vendte de sig om mod os dommere og sagde: ’Mange tak, fordi vi måtte komme her og forklare, hvad der skete. Det er så sindssygt vigtig for os, at I har villet lytte til os. Det vil vi nu tage med hjem og fortælle de andre’. Det er for mig det bærende i hele denne retsopgørspolemik. Du er nødt til at gøre noget for ofrene, hvis ikke du vil fastlåse dem i en traumatiseret situation resten af deres liv”, siger juraprofessoren.

Han mener, at det er vigtigt, at ICC fungerer som en international domstol, hvor de samme principper gælder for alle. Men Frederik Harhoff kan sagtens forstå, hvis landene i Afrika hellere vil sætte deres lid til en regional domstol.

”Det kunne tage noget af presset på ICC. Jeg har stor respekt for, at man skræddersyr

” Hvis vi ender i en situation, hvor der ingen orden hersker, og principper ikke overholdes, så har jeg ikke lyst til at være her længere.

Frederik Harhoff

domstolene til også at reflektere lokale skikke og retsopfattelser. Ulempen ved ICC er, at man måske nogen gange bare kører derudad med nogle faste procedurer – uanset hvad der måtte være af lokale problemer ude i felten af kulturel, religiøs og etnisk art”.

Kritik af langsom sagsbehandling

Kritikken af ICC går også på, at domstolen er for lang tid om at afgøre sager. Men det er der ifølge Frederik Harhoff nogle helt praktiske grunde til. Ofte spænder lokale myndigheder ben for domstolens efterforskere ved blandt andet at nægte dem adgang, når de eksempelvis vil dykke ned i et arkiv eller se nærmere på en massegrav.

Derudover tager det tid at finde og interviewe vidner, der efterfølgende skal afhøres af begge parter under retssagen. Samtidig bruger retten ofte en hel dag på at godkende et enkelt dokument som bevismateriale.

Men på trods af utilstrækkelighederne mener Frederik Harhoff ikke, at vi kan undvære ICC i en tid, hvor stater i større og større grad blæser på folkeretten.

”Udover hensynet til ofrene er der også et underliggende argument: At vi alle får vores retfærdighedsfølelse krænket, hvis disse forbrydelser kan slippe upåtalet hen. Hvis vi opgiver et retsopgør i Afrika eller Syrien eller andre steder, giver vi også afkald på at bruge det instrument, som ret er. Det kan godt være, at den nye verdensorden ændrer vores opfattelse af, hvem der kan gøre hvad. Men hvis vi ender i en situation, hvor der ingen orden hersker, og principper ikke overholdes, så har jeg ikke lyst til at være her længere”. ◊

VEJEN TIL EN INTERNATIONAL DOMSTOL

Retsopgøret mod fremtrædende tyske krigsforbrydere fra Anden Verdenskrig markerede en nyskabelse inden for folkeretten. De allierede definerede nye kategorier af forbrydelser – nemlig forbrydelser mod menneskeheden, krigsforbrydelser og folkedrab.

Den såkaldte Nürnbergproces begyndte umiddelbart efter krigen ved Den Internationale Militærdomstol, der var nedsat af USA, Sovjetunionen, England og Frankrig, og de første domme blev afsagt 1. oktober 1946. I håb om at forhindre lignende folkedrab vedtog FN i 1948 en Folkedrabskonvention.

Der skulle gå næsten 50 år, før der atter blev ført retssager ved internationale dom-

stole for forbrydelser mod menneskeheden og krigsforbrydelser. Det skyldes blandt andet tomrummet under Den Kolde Krig.

I 1993 enedes FN's Sikkerhedsråd om at etablere Det Internationale Krigsforbrydertribunal for det tidligere Jugoslavien, hvor over 100.000 blev slået ihjel. Året efter oprettede FN et tilsvarende tribunal for Rwanda, hvor omkring 800.000 blev dræbt.

I 1998 blev fundamentet til en permanent international straffedomstol lagt ved en konference i Rom, og i 2002 var Den Internationale Straffedomstol (ICC) i Haag en realitet.

Kilde: www.folkedrab.dk

Achiya Schatz har en fortid som israelsk elitesoldat, men han er nu talsmand for Breaking The Silence.

Foto: Privat

FN's Sikkerhedsråd vedtog i december en resolution, der pålægger Israel at stoppe de ulovlige bosættelser på palæstinensisk jord. Israel har reageret med vrede og forsøger samtidig at lukke munden på de soldater i organisationen Breaking The Silence, der kritiserer hærens metoder på Vestbredden. AMNESTY har mødt Breaking The Silence.

Israelske styrker rykker ind i et palæstinensisk hjem i Beit Ommar på Vestbredden klokken fire om morgenen.

Israelske soldater vil have sandheden frem

For Achiya Schatz var det en drøm at komme ind i en eliteenhed i den israelske hær. Han er vokset op i en stærkt religiøs familie, der altid har bakket op om militæret. Begge forældre indvandrede fra Tyskland efter Anden Verdenskrig, faderen er ultraortodoks jøde, og onklen blev dræbt under Oktober-krigen mod Syrien og Egypten i 1973. Et nationalistisk, zionistisk hjem, siger Achiya Schatz.

Drømmen gik i opfyldelse, da han i 2005 blev optaget i specialenheden Duvdevan, hvor han skulle udføre sin treårige militærtjeneste i Israeli Defense Forces (IDF). Eliteenheden opfattes af mange som verdens hårdeste anti-terror korps, og den har blandt andet til opgave at infiltrere det palæstinensiske samfund i jagten på mulige terrorister.

"Vores operationer havde altid den ene overordnede tanke for øje, at palæstinenserne skulle mærke vores tilstedeværelse. Til alle tider. Vi skulle skabe frygt, så palæstinenserne

ikke angreb os. De skulle aldrig føle sig sikre. Vi fik fortalt, at alle palæstinensere var potentielle terrorister, og at de alle sammen ønsker at slå os ihjel. Både mænd, kvinder og børn var en trussel", fortæller Achiya Schatz.

Skræmte familier

Han beskriver de natlige raids mod palæstinensiske hjem, hvor specialenheden mødte op tungt bevæbnede og med masker, så kun øjnene var synlige. Otte mand trængte ind i huset og gik fra rum til rum for at vække den skræmte familie. Børn blev vækket med et geværløb mod hovedet og en hånd over munden, så de ikke skreg.

"Et våben er den bedste måde at kommunikere på. Du behøver ikke at tale arabisk. Dit våben gør det for dig", siger Achiya Schatz.

Familien blev samlet i et rum og afhørt, mens resten af huset blev endevendt for mulige spor. Derefter blev der taget billeder af alle beboerne. Metoden blev kaldt *mapping*, så

IDF vidste, hvem der boede i huset.

"Strategien var, at de skulle føle sig forfulgt og overvåget konstant. Vi skulle ødelægge deres daglige rutiner og lave husundersøgelser hver nat. Problemet var bare, at vi aldrig fandt noget i husene. Men operationerne holdt os skarpe", siger Achiya Schatz, der har set både børn og voksne tisse i bukserne under ransagningerne.

Breaking The Silence

Men efter et par år i hæren begyndte tvivlen at nage dybt i ham. Operationerne i private hjem i de besatte palæstinensiske områder gav ikke mening, og Achiya begyndte at lede efter svar. De kom først, da han efter sin militærtid blev kontaktet af organisationen Breaking The Silence (BTS), der siden 2004 har dokumenteret overgreb og indsamlet vidnesbyrd fra soldater, der har gjort tjeneste i IDF.

Netværket af tidligere soldater deler deres oplevelser og erfaringer med offentligheden

Foto: Scapix

VESTBREDDEN

Kort over 1967-grænserne og de besatte palæstinensiske områder.

Samlet set er der givet 1.723 nye byggetilladelser til bosættelser i besatte palæstinensiske områder i de første ni måneder af 2016 – en vækst på 25 procent i forhold til 2015.

1.500 af tilladelserne er i det besatte Østjerusalem.

Kilde: Settlement Watch

- Palæstinensisk myndighed
- Israelsk kontrollerede områder

Der bor ca. 600.000 bosættere på Vestbredden og Østjerusalem.

for at få befolkningen – og i sidste ende politikerne – til at ændre kurs i spørgsmålet om besættelsen af palæstinensisk jord og formålet med militæroperationerne.

”Det skaber ikke fred, når du kontrollerer et helt folk i 50 år, når du forhindrer familier i at leve sammen, når du indfører checkpoints tilfældige steder, når du nat efter nat stormer ind i almindelige familiers huse og truer dem med skydevåben, når du gør livet så besværligt som muligt for millioner af mennesker. Men jeg har aldrig kendt en anden virkelighed. Sådan har det været hele mit liv. Det er på tide at gøre noget nyt”, siger Achiya Schatz, der i dag er talsmand for Breaking The Silence.

Som de fleste andre af de over 1.100 soldater, der har brudt tavsheden om den israelske besættelse, har det haft personlige omkostninger for Achiya. Familiemedlemmer vil ikke tale med ham. Kolleger har slået hånden af ham. Han er blevet forulempet på gaden, tilsvinet i telefonen og på Facebook, og han har forsvaret BTS' lokaler mod vrede bosættere. Men han forudser, at situationen kan eskalere yderligere.

”Vi har den mest højreorienterede regering nogensinde, som promoverer bosættelserne. De omtaler os som forrædere, og folk ved godt, hvad de skal gøre med forrædere. Jeg

vil ikke blive overrasket, hvis de fysiske angreb mod os på et tidspunkt går over strengen. Men intet af det kan stoppe mig. Jeg har et ansvar både som soldat og som menneske for at skabe en bedre fremtid”, siger Achiya Schatz.

Forbudt adgang til skoler

Gennem det seneste år er det politiske pres vokset yderligere for at afskære Breaking The Silence fra at holde foredrag for elever og studerende på israelske skoler.

Ifølge avisen Haaretz har undervisningsminister Naftali Bennett fremlagt et lovforslag, der vil forbyde grupper og individer at få adgang til skoler, hvis ”der er bekymring for, at deres aktiviteter kan føre til, at israelske soldater kan retsforfølges i internationale fora og i udlandet for handlinger, de har udført som en del af deres militærtjeneste”.

Da FN's Sikkerhedsråd i december vedtog en resolution, der fordømmer de israelske bosættelser, gik Bennett skridtet videre og opfordrede til, at Israel omgående annekterer store dele af Vestbredden for at give FN svar på tiltale.

I forvejen bliver Breaking The Silence af mange højreorienterede beskyldt for at underminere staten Israel og IDF, men det afviser Achiya Schatz med en hovedrysten:

”Alle i Israel ved, at vi ikke forsøger at skade

IDF eller betvivler Israels ret til at forsvare sig selv. Problemet er ikke hæren. Problemet er den politiske mission, som soldaterne er sat til at opfylde. Vi sætter udelukkende spørgsmålstegn ved lovligheden af den israelske besættelse af palæstinensisk land og ved fornuften i regeringens politik”.

DANSK FRIHEDSPRIS TIL BREAKING THE SILENCE

I december modtog Breaking The Silence den danske Frihedspris, som uddeles af PL-Fonden. Med prisen følger 100.000 kroner.

I motivationen fra PL-Fonden hedder det, at medlemmerne af Breaking The Silence udviser et stort personligt mod ved at fortælle om deres egne erfaringer fra den israelske militærtjeneste i de besatte palæstinensiske områder.

Frihedsprisen blev stiftet af modstandsmanden Poul Lauritzen i 1984 og uddeles til ”personer og organisationer, som med et demokratisk sindelag gør en bemærkelsesværdig indsats for FN's universelle menneskerettigheder”.

Læs mere på www.breakingthesilence.org.il

DEN UPERFEKTE FRED

Efter en 52 år lang og blodig borgerkrig ser freden i Colombia nu ud til at være inden for rækkevidde. Fredsaftalen kritiseres dog for at lade folk, der er skyldige i menneskerettighedskrænkelser, slippe for billigt. Men er en uperfekt fred bedre end ingen fred?

"Mine damer og herrer, der er én krig mindre i verden, og det er den i Colombia".

Så opløftende var budskabet fra Colombias præsident Santos, da han den 10. december 2016 fik overrakt Nobels Fredspris i Oslo. Ugen forinden havde kongressen underskrevet den fredsaftale, der skal gøre en ende på den 52 år lange borgerkrig, der har kostet 220.000 mennesker livet og jaget syv millioner på flugt.

Anderledes sort så det ud blot to måneder tidligere. Her valgte et lille flertal af colombianere ved en folkeafstemning at forkaste den fredsaftale, som det havde taget præsidenten og den colombianske oprørsbevægelse FARC fire år at forhandle på plads.

Klar til fejring

Cristian Raul Delgado, der er menneskeretsansvarlig i Marcha Patriótica, en samling

af 2.000 fagforeninger og bevægelser for bønder, kvinder og oprindelige folk, var en af de mange fra Colombias civilsamfund, der havde arbejdet hårdt for at sikre opbakning til aftalen.

Da resultatet blev offentliggjort, befandt den 37-årige jurist sig i landdistriktet Cauca, der er en af de provinser, der igennem tiden har været hårdt plaget af konflikten i form af kampe mellem paramilitære militser. Troen på et ja var her så stort, at alt var gjort klar til fejring, og resultatet blev modtaget med vantro og chok.

"Det var dybt bekymrende, og mange græd. Fordi jeg er en del af ledelsen, spurgte alle mig: "Hvad gør vi nu?", fortæller Christian Raul Delgado til AMNESTY.

Selv mener han, at valgets udfald skyldtes nej-sidens misinformation om, hvad fredsaftalen rent faktisk indeholdt.

"Det var lykkedes dem, der agiterede for et nej, at føre samtalen væk fra substansen. De fik folk til at diskutere en mængde løgne: At guerillasoldaterne ville modtage en masse penge fra staten, få adgang til en masse pladser i parlamentet og få tilbudt jobs. Der hersker stor arbejdsløshed, så det bekymrede naturligvis folk".

Efter det nedslående resultat måtte præsident Santos tilbage til forhandlingsbordet, og efter mindre justeringer blev den genforhandlede aftale vedtaget i parlamentet – uden at spørge folket.

Ingen fængselsdomme

Fremtiden for de omkring 6.000 FARC-guerillasoldater har været det mest omdiskuterede afsnit i fredsaftalen og årsagen til, at den fire år lange proces har været tæt på at kuldsejle.

Kvinder på gaden i Bogota fejrer, at regeringen og FARC har indgået en fredsaf tale. Senere blev aftalen forkastet ved en folkeafstemning.

10 FACTS OM COLOMBIA

7,9 millioner
Ofre berørt af konflikten

6,9 millioner
Mennesker, der er blevet tvangsfordrevet

267.000
Konfliktrelaterede drab – hovedsageligt civile.

4.392
Vilkårlige henrettelser

46.386
Mennesker, der er forsvundet

29.622
Mennesker, der er blevet kidnappet

11.062
Ofre for miner

8.022
Børnesoldater brugt af paramilitære- og guerillagrupper

96
Menneskerettighedsaktivister dræbt i 2016

4.000
Fagforeningsmedlemmer myrdet de sidste 20 år

Kilde: Amnesty og UNHCR

En ung kvinde reagerer med vantrø, da resultatet af afstemning bliver et nej.

Foto: Polfoto

Mens menige soldater vil gå fri og blive indlemmet i det civile liv, vil de FARC-ledere, der anklages for de mest alvorlige forbrydelser, blive stillet over for et særligt tribunal, en sandhedskommission.

De, der tilstår deres forbrydelser og samarbejder, vil modtage alternative domme, der nok vil begrænse deres frihed og tvinge dem til mellem fem og otte års samfundstjeneste, men som ikke vil sætte dem bag tremmer. De, der ikke samarbejder, har udsigt til fængselsdomme på op til 20 år. Samme fremgangsmåde tages i brug over for de væbnede styrker og de personer, der har finansieret højrefløjens paramilitære grupper.

Lektor i latinamerikanske forhold ved CBS, Carlos Salas Lind, kalder tilgangen for "et nødvendigt onde" og afgørende for, at fredsaf talen kunne blive en realitet:

"Man kan ikke få de her mennesker (guerillasoldater, *red.*) til at opgive deres kamp uden at give dem en garanti for, at de ikke bliver forfulgt. Hvis man skal lokke dem ud af junglen og få dem til at nedlægge våbnene, må man stille dem andet end fængsel i udsigt. Det har været vigtigt for FARC, at de kunne opgive deres kamp på ærefuld vis, og at de ikke bliver behandlet som vilkårlige kriminelle", siger han.

Ved at give FARC adgang til parlamentet og derved politisk indflydelse håber myndighederne, at bevægelsen bliver mere moderat, sådan som man har set det med oprørsgrupper i andre konflikter i Latinamerika.

"FARC har tabt krigen for længe siden, både i felten og blandt befolkningen. Den politiske kamp blev for mange af oprørerne et påskud til at begå kriminalitet", mener Carlos Salas Lind.

En særlig hård kritiker af aftalen er Co-

lombias tidligere præsident Álvaro Uribe. Han mener, at FARC-krigerne slipper alt for billigt. Også Amnesty og Human Rights Watch har udtrykt bekymring for, om retfærdigheden for de flere millioner ofre sker fyldest, når de skyldige undgår fængselsstraf.

På den anden side har præsident Santos er kendt, at de fleste colombianere havde ønsket sig en hårdere linje over for dem, der står bag menneskerettighedskrænkelser, men at han har forsøgt at opnå "den maksimale grad af retfærdighed, der stadig gav mulighed for at skabe fred".

Blandt Colombias civilsamfundsorganisationer hersker der stor opbakning til aftalen.

"Colombia må som samfund bevæge sig i retning af forsoning. Selvfølgelig skal menneskerettighedskrænkelserne undersøges, men straffen skal ikke nødvendigvis være fængsel", siger Cristian Raul Delgado.

Han fortæller, at han engang mødte et offer for konflikten, der spurgte, hvorfor man skulle sende nogen i fængsel for hans skyld, hvis han i stedet kunne få en undskyldning, og Colombia dermed kunne komme tættere på at stoppe konflikten.

Som menneskerettighedsjurist forstår Cristian Raul Delgado godt kritikernes krav om, at de skyldige skal straffes, men han opfordrer også til besindelse:

"Vi menneskerettighedsjurister har ofte en tendens til at læne os op ad teorier om retfærdighed uden at se på virkeligheden i den egentlige konflikt".

Overgreb på aktivister

Trods fredsaf talem er der i øjeblikket en stigning i antallet af drab på sociale aktivister. Alene sidste år blev 96 aktivister slået ihjel. Bag drabene står hovedsageligt højreorienterede guerillagrupper, der udnytter det tomrum, som FARC's nedlæggelse af våbnene efterlader.

"De har ingen magt og ingen midler, men de kan skabe frygt. Frygt for om volden vil vende tilbage", siger Carlos Salas Lind.

Det er endnu for tidligt at sige, om der er tale om de sidste krampetrækninger i en årelang konflikt, eller om volden vil eskalere.

Imens fortsætter Christian Raul Delgado sit arbejde for at udbrede freden.

"Vores liv er på spil, men fredsaf talem har sendt et vigtigt signal om, at vi ønsker at løse konflikter via dialog – ikke vold", siger Cristian Raul Delgado. ◊

52 ÅRS KONFLIKT I COLOMBIA

Krigen mellem Colombias myndigheder og den venstreorienterede guerillabevægelse FARC har varet siden 1964. Parterne indledte fredsforhandlingerne tilbage i 2012 med Norge og Cuba som mæglere, og fredsaf talem blev offentliggjort i Havanna på Cuba i efteråret 2016.

Aftalen blev forkastet ved en folkeafstemning, men efterfølgende godkendt af Colombias senat den 29. november 2016 med nogle mindre justeringer.

DEN SORTE SLANGE ER BESEJRET

Den største sammenkomst af nordamerikanske indianerstammer siden slaget ved Little Big Horn i 1876 fandt sted, da tusinder af mennesker i efteråret var samlet i protestlejren Oceti Sakowin Camp. Målet var at forhindre olieselskaber i at føre en olierørledning under Missouri River i North Dakota. I december bøjede myndighederne sig og standsede byggeriet – men den nye præsident Donald Trump lover at gøre arbejdet færdigt.

I begyndelsen af august 2016 udsender Standing Rock Sioux Tribe i North Dakota et nødråb. De opfordrer alle nordamerikanske indianerstammer til at samle sig i protest mod olierørledningen Dakota Access Pipeline (DAPL) – en 1.886 kilometer lang rørledning, som skal løbe tværs gennem fire stater fra North Dakota til Illinois.

”I respekt for de fremtidige generationer bekæmper vi denne rørledning for at beskytte vores vand, vore hellige steder og alle levende væsener”, lyder det fra Standing Rock.

Sioux-indianerne har givet olieledningen tilnavnet Den Sorte Slange, fordi den truer vandressourcerne og på sin vej ødelægger flere

steder af religiøs og kulturel betydning for de oprindelige folk.

Nødråbet bliver hørt. I sensommeren strømmer demonstranter i tusindvis til Oceti Sakowin Camp, som protestlejren bliver døbt, og repræsentanter fra over 300 stammer er til stede i lejren ved byen Cannon Ball.

Dermed er det den største sammenkomst af indianerstammer siden slaget ved Little Big Horn i 1876. Et slag, hvor legendariske sioux-indianere som Crazy Horse og Sitting Bull besejrede general Custer, der i strid med alle aftaler ville fratage sioux-indianerne deres helligste sted, The Black Hills, fordi der var fundet guld.

En demonstrant fremviser resterne af de gummikugler og tåregasgranater, som politiet har affyret.

Demonstranter på vej mod Backwater Bridge, hvor politiet har etableret en vejspærring.

→ Tåregas og hundebid

140 år senere handler striden ikke om guld, men om olie. Og ligesom dengang handler den om de oprindelige folks rettigheder og om brudte løfter.

I september presser olieselskabet Energy Transfer Partners på for at færdiggøre den sidste del af rørledningen, der skal løbe ned under Lake Oahe og Missouri River.

Men Nordamerikas største flod er også den vigtigste drikkevandsforsyning for hele Standing Rock reservatet, og eftersom olieledningen vil krydse floden blot få hundrede meter fra reservatets grænse vil et oliespild i floden få meget alvorlige konsekvenser ikke kun for natur og dyreliv, men også for de titusinder af indbyggere.

Det er en bekymring, som deles af det amerikanske miljøagentur (EPA), der opfordrer The Army Corps of Engineers til at foretage nye miljøundersøgelser. Samtidig indgiver Standing Rock et sagsanlæg, hvori de fastslår, at området tæt ved floden rummer gravpladser og kulturminde af væsentlig betydning. Begge dele truer med at forsinke byggeriet, men det har ikke opsættende virkning.

Reaktionen kommer omgående. Under beskyttelse fra private sikkerhedsfirmaer sætter olieselskabet bulldozere ind, som rydder tre kilometer af det omstridte stykke land ned til Missouri River. Demonstranter stiller sig på tværs med sang, bøn og afbrænding af urter, men de private vagter med hunde svarer igen

med tåregas, knippelslag, hundebid og tørre tæsk. Journalister, der filmer oprindnet, bliver senere anholdt af politiet.

Kamp for kulturel overlevelse

En af de ældre sioux-indianere, der tog initiativ til at danne protestlejren, er Ladonna Brave Bull Allard, der arbejder som historisk konsulent for Standing Rock Sioux Tribe.

Hun forklarer, at byggeriet af DAPL samlet set vil ødelægge 380 hellige, indianske steder og gravpladser langs hele ruten fra North Dakota til Illinois. De 26 ligger lige dér, hvor ledningen skal føres under Missouri River, siger Ladonna Brave Bull Allard, der derfor også opfatter protesten som en kamp for kulturel overlevelse.

Med temperaturer under frysepunktet fik mange demonstranter alvorlige forfrysninger, da politiet tændte for vandkanonerne.

To af indbyggerne i lejren, Waskoness Pitawanakwat fra Ojibwe Tribe og Tea McGinnis fra Hupa Tribe.

Morgenstemning i Oceti Sakowin Camp, hvor flere tusinde demonstranter slog sig ned i efteråret.

I november var der protester i samtlige 50 stater i USA mod byggeriet af Dakota Access Pipeline (DAPL).

”Det er steder med stor betydning, ikke bare for sioux-indianerne, men også for mange andre stammer. USA er i færd med at smadre vores mest betydningsfulde spirituelle og kulturelle områder. Og i takt med, at de sletter vores fodaftryk fra jorden, udvisker de os som et folk. Disse steder skal beskyttes. I modsat fald ophører vores verden. Så simpelt er det. Vores unge mennesker har en ret til at vide, hvem de er. De har en ret til sprog, til kultur, til traditioner. Måden, de lærer det på, er gennem forbindelse til vores land og vores historie. Hvis vi tillader et olieselskab at grave sig igennem og ødelægge vores historie, vores forfædre, vore hjerter og vores sjæl som et folk, er det så ikke et folkemord?”, siger Laddonna Brave Bull Allard til Yes Magazine.

NORDEA INVESTERER MILLIONER I DAPL

Den skandinaviske storbank Nordea fik i november uventet besøg på kontoret i København, da aktivister fra Greenpeace overleverede et personligt brev fra lederen af Standing Rock Sioux Tribe, Dave Archambault II.

I brevet opfordrer han Nordea til at trække sin investering på i alt 360 millioner svenske kroner i de tre selskaber bag Dakota Access Pipeline (DAPL): Energy Transfer Partners, Sunoco Logistics Partners and Phillips 66.

Det fik Nordea til at sende Sasja Beslik, der er leder af bankens afdeling for bæredygtige investeringer, til Standing Rock for at undersøge forholdene. Konklusionen kom den 13. december, hvor Nordea stillede et ultimativt krav til DAPL om at finde en anden rute, så olie-rørledningen ikke passerer tæt på Standing Rock reservatet. De tre selskaber er desuden sat i karantæne i seks måneder, hvor banken ikke må investere i dem.

Hvis selskaberne ikke opfylder kravet fra Nordea, vil banken skille sig af med sin millioninvestering.

..... Pipeline
 ■ Standing Rock Sioux Reservat

AMNESTY FRYGTER FLERE OVERGREB

Amnesty International er dybt bekymret over, hvordan politistyrker i North Dakota har behandlet oprindelige folk og deres støtter, der har modsat sig Dakota Access Pipeline (DAPL).

Medierne og Amnestys egne observatører har dokumenteret en helt unødvendig militarisering og brug af magt fra politiets side i strid med retten til at udføre fredelige protester.

Situation kan blive endnu mere alvorlig, efter at landets nye præsident Donald Trump den 24. januar lovede at gøre DAPL færdig og ophæve de nuværende restriktioner på byggeri af rørledninger.

→ Vandkanoner i frostvej

En frostklar aften sidst i oktober eskaleres konflikten til nye højder, da politiet rykker frem med pansrede mandskabsvogne og oversprøjter fredelige demonstranter med vandkanoner. Dusinvis af demonstranter bliver bragt til hospitaler og lægeklinikker, flere af dem med alvorlige forfrysninger.

Amnesty International, som har observatører til stede i Oceti Sakowin Camp i månedsvis, rapporterer om overdreven magtanvendelse og vilkårlige anholdelser og appellerer til myndighederne om at gå i dialog med sioux-indianerne for at finde en løsning.

”Mennesker er samlet her for at forsvare de oprindelige folks rettigheder og beskytte deres naturressourcer. De skal ikke behandles som fjender. Politiet skal anvende mindst mulig magt. Men det er ikke tilfældet, når politiet møder mænd, kvinder og børn iført udstyr, der er mere velegnet til slagmarken”, siger Eric Ferrero fra Amnesty USA.

Medierne og offentligheden får nu for alvor øjnene op for Oceti Sakowin Camp. Donationer, mad og byggematerialer strømmer ind, og en række prominente amerikanere melder deres støtte til Standing Rock Sioux Tribe.

Krigsveteraner beskytter lejren

På Twitter koger debatten under hashtagget #StandWithStandingRock. Musikeren Neil Young dukker uanmeldt op i protestlejren med sin guitar på sin 71-års fødselsdag, og den demokratiske præsidentkandidat Bernie Sanders udtrykker flere gange sin indædte modstand mod DAPL.

Men efter pres fra olieselskabet, der vil have rørledningen bygget færdig ved årsskiftet, stiller politiet et ultimatum til demonstranterne om at forsvinde inden den 5. december. I modsat fald vil lejren blive ryddet.

”Selv om det er sørgelige nyheder, så er det på ingen måde overraskende, når man ser på de seneste 500 års mishandling af mit folk”,

siger lederen af Standing Rock Sioux Tribe, Dave Archambault II.

Det får en gruppe amerikanske krigsveteraner til at indlede en crowdfunding på internettet. De skaffer på kort tid 700.000 dollar, så de kan etablere en ring rundt om lejren for at beskytte dem mod politi og militær. Over 2.000 veteraner ankommer den 2. december – tre dage før tidsfristen udløber.

Knyttede næver og fyrværkeri

Mens lejrens indbyggere holder vejret og beder omverdenen om hjælp, kommer meddelelsen pludselig aftenen før deadline: The Army Corps of Engineers beordrer et stop for byggeriet af olierørledningen og indleder nye undersøgelser for at finde alternative ruter til DAPL.

De tusindvis af demonstranter, der gennem måneder har opbygget et økologisk minisamfund i Oceti Sakowin Camp, eksploderer i vild jubel, knyttede næver, fest, fyrværkeri – og bøn.

Tipier, trucks og campingvogne. Indianerstammer fra hele USA strømmer til Oceti Sacowin Camp.

Dagen efter nyheden om, at The Army Corps of Engineers har standset byggeriet af DAPL, fortsætter protesterne ufortrødent i snestormen.

Over 2.000 krigsveteraner tilslutter sig protesterne i december for beskytte sioux-indianerne mod politi og militær.

Lederen af Standing Rock Sioux Tribe, Dave Archambault, holdt i september tale for FN's Menneskerettighedsråd om DAPL.

Politi og sikkerhedsstyrker mødte op i fuld kampudrustning for at holde ubevæbnede demonstranter væk fra byggepladsen.

Tre indianske kvinder beder foran en politiafspærring for at beskytte naturen, vandressourcerne og den hellige jord.

→ Amnesty's observatører i lejren betegner afgørelsen som en vigtig sejr for de oprindelige folk.

”De har kæmpet med fredelige midler for at beskytte deres vand og deres rettigheder. Mens vi fejrer denne hårdt tilkæmpede sejr, opfordrer vi politikerne til at sikre, at oprindelige folk altid bliver konsulteret i denne type sager fremover”, siger Eric Ferrero fra Amnesty.

Retter op på historiens gang

Lederen af Standing Rock Sioux Tribe, Dave Archambault II, sender varme tanker i retning af præsident Obama og Det Hvide Hus:

”Vi støtter helhjertet op om myndighe-

dernes beslutning, og værdsætter med den allerstørste taknemmelighed det mod, som præsident Obama, The Army Corps, Justitsministeriet og Indenrigsministeriet har udvist ved at tage dette skridt til at rette op på historiens gang og gøre det eneste rigtige. Vi håber, at den kommende præsident Trump vil respektere denne beslutning”.

Den sorte slange er besejret i første omgang, men ligesom Dave Archambault II frygter mange andre, hvad Donald Trump gør, når han indtager Det Hvide Hus. Trump har under valgkampen bakket op om byggeriet af DAPL til en pris af 3,8 milliarder dollar, og fem dage efter sin tiltræden udsteder han et

dekret om at genstarte byggeriet af ikke bare DAPL, men også den endnu større Keystone XL rørledning, som Obama bremsede i 2015, og som også berører indianernes land.

Donald Trump havde i 2015 personligt investeret cirka 500.000 dollar i Energy Transfer Partners (ETP), men ifølge Trumps talsmand er hans støtte til DAPL rent politisk.

Donald Trumps beslutning får omgående demonstranterne på barrikaderne igen, og fra Standing Rock Sioux Tribe lyder råbet:

”Vi opfordrer alle vores venner og allierede til at rejse sig og deltage i civil ulydighed for at bremse DAPL og vise solidaritet med Standing Rock”. ◊

PAKISTANSK DØDSBRAND FOR RETTEN I TYSKLAND

I en historisk retssag i Tyskland er tøjkæden KiK anklaget for at være medansvarlig for 260 fabriksarbejders død under en brand hos discountkædens leverandør i Pakistan. Sagen varsler et nødvendigt opgør med tøjindustriens ansvarsløse udbygning i verdens fattigste lande, lyder det fra sagsøgerne.

Branden bredte sig ikke bare hurtigt, men rasende hurtigt. Gitre for vinduerne gjorde det umuligt at bruge dem som nødudgange, mens næsten alle branddøre viste sig at være muret til eller at åbne ud i det fri – i livsfarlige højder uden brandtrapper.

Sådan lyder beskrivelsen fra de overlevende efter katastrofebranden i tekstilfabrikken Ali Enterprises i den pakistanske millionby Karachi i 2012.

Ifølge organisationer og medier døde 260 fabriksarbejdere i flammehavet i løbet af få minutter, mens mindst 32 mennesker i dag stadig lever med følgerne af røgskader, alvorlige forbrændinger og kvæstelser.

Ali Enterprises absolut største kunde var den tyske discount-tøjkæde KiK, der fra sit hovedsæde i nærheden af Dortmund styrer cirka 3.360 filialer i ni europæiske lande med en samlet omsætning på omkring 13,5 milliarder kroner.

Fortvivlelse og magtesløshed

I den første tid efter katastrofen var fortvivlelse og magtesløshed den fremherskende følelse blandt de overlevende og pårørende fra Ali Enterprises fabrik. Samtidig fandt lignende ulykker sted i tøjfabrikker i Bangladesh. Først brændte en fabrik i Dhaka med over hundrede dødsofre, og i begyndelsen af 2013 styrtede Rana Plaza-fabrikken sammen med over tusind dødsofre som følge.

Men med hjælp fra Pakistans handelsforening (NTUF) grundlagde cirka 200 familier foreningen Baldia Factory Fire Affectees Association. Deres mission var at opnå retfærdighed, reel skadeserstatning og forbedring af forholdene for alle syersker i landet – og ikke bare de almisser, som den tyske tøjkæde KiK frivilligt tilbød dem.

Historisk chance

I flere år så det ud til, at foreningen og fabriksbranden i Ali Enterprises langsomt var

ved at gå i glemmebogen, uden at forholdene for de mange millioner arbejdere i den pakistanske tekstilindustri havde forbedret sig.

Men pludselig åbnede der sig en ny vej, da den tyske organisation Medico International og European Center for Constitutional and Human Rights (ECCHR) gik sammen om at forsøge at få en prøvesag bragt for en tysk domstol.

I marts 2015 indleverede de sammen med den berlinske advokat Remo Klinger deres klage på vegne af en overlevende og tre pårørende fra branden i Ali Enterprises. Deres eget krav om skadeserstatning lyder på cirka 225.000 kroner per offer, samt at KiK påtager sig ansvaret og dermed åbner for reel kompensation til alle berørte.

I september 2016 vurderede landsretten i Dortmund, at retssagen "har udsigt til mulig succes", og dermed får klagerne hjælp til at dække sagsomkostningerne og garanti for, at sagen vil komme for retten i 2017.

En pårørende til en kvindelige arbejder, der døde i fabriksbranden, stirrer ud af vinduerne i den udbrændte bygning.

Abdul Azir (th) og Saeeda Khatoon mistede deres børn i fabriksbranden. Her er de foran KiK's varehus i Tyskland.

”Det er en historisk chance for oprejsning og oprettelse af menneskeværdige forhold i produktionen af Vestens tøj”, siger Thomas Seibert fra Medico International.

Så billigt som muligt

På anklagebænken sidder KiK, der har ét øverste princip for sine kunder: Deres tøj skal være så billigt som muligt. T-shirts til 30 kroner eller jeans til 75 kroner er ikke et særsyn i KiK's butikker, hvor der gerne reklameres med netop prisen under sloganet ”Kunde ist König” (kunden er konge, *red.*).

Det store spørgsmål, som retten skal tage stilling til, er, om KiK har et medansvar for den katastrofale brandsikkerhed i Ali Enterprises i Pakistan. Producerede Ali Enterprises kun for KiK, sådan som anklagerne hævder, eller var det kun 75 procent af produktionen, som KiK påstår? Var Ali Enterprises et udlagt produktionssted for KiK, eller var det en selvstændig enhed, der kun er underlagt pakistan-

ske regler og eget ansvar? Og hvordan kunne KiK være i besiddelse af et sikkerhedscertifikat for fabrikken uden anmærkninger, når alle medarbejdere kan berette om katastrofale sikkerhedsforhold?

Spørgsmålene hober sig op. Ved KiK's hovedsæde frasiger man sig på forhånd enhver form for ansvar, idet man retsligt og økonomisk anser Ali Enterprises for at være en selvstændig enhed. Desuden er det altid op til de lokale myndigheder at sikre de lokale forhold angående arbejdssikkerhed og mindsteløn, mener koncernen – et ansvar, som ikke kan pålægges private firmaer.

Ikke desto mindre har tøjkæden – efter nyheden om, at retssagen bliver gennemført – indvilget i at give de berørte en kompensation på i alt 5,15 millioner dollar (36 mio. kr.) for at lukke sagen. Koncernen understreger dog, at man stadig ikke påtager sig noget ansvar og heller ikke indvilger i egentlige skadeserstatninger.

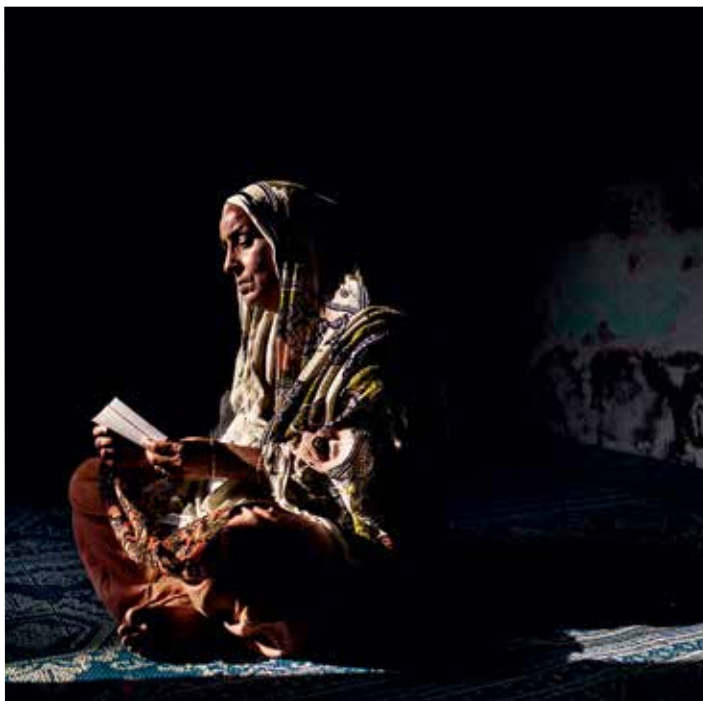
Ansvarsløs udbytning

Set fra anklagerens bord er det åbenlyst, at KiK altid havde det sidste ord i Ali Enterprises og dermed også sidder med ansvaret, fordi de mere eller mindre kunne diktere pris og produktion.

”Vi har ikke noget definitivt bevis for, at Ali Enterprises kun producerede for KiK, men KiK har omvendt heller ikke bevis for det modsatte”, fortæller Thomas Seibert fra Medico International.

”Hvad arbejds- og brandsikkerhed angår, handler det selvfølgelig om at spare penge. Hvis du sparer på nødudgange og brandslukkere, kan du presse produktionsprisen en brøkdal mere”.

I sidste ende er målet med retssagen at skabe præcedens for, at internationale koncerner også hæfter for arbejdsbetingelserne i datterselskaber og leverandører i tredjeverdenslande. Det kræver i Thomas Seiberts øjne en retlig regulering af de globale produktionskæder.

En mor betragter et foto af sin datter, der omkom i flammehavet på den nedbrændte tøjfabrik.

→ ”Ellers kan vi umuligt bidrage til at ændre spillereglerne i produktionskæderne og den ansvarsløse udbytning”, siger Thomas Seibert.

Han peger på, at organisationerne bag retssagen godt nok får opbakning fra den pakistanske handelsforening NTUF, men ikke fra landets regering.

”Pakistan er – ligesom Bangladesh – et af de fattigste lande i verden, så de klamrer sig selvfølgelig til deres tekstilindustri, der udgør den suverænt største eksportsektor. Deres

regeringer har på kort sigt ingen interesse i at forbedre forholdene for arbejdere, eller at KiK-retssagen får succes. De er bange for, at strengere regler og marginalt højere produktionspriser vil afskrække investorer”, siger Thomas Seibert.

Et globalt opgør

Argumentet om, at det kan koste job, hvis KiK taber retssagen, forstår Thomas Seibert udmærket, men han mener ikke, at tekstilin-

TYSK ADVOKAT:

Globaliseringen vender hjem

Den berlinske advokat Remo Klinger skal føre retssagen mod discounttøjkæden KiK, som er anklaget for at være medskyldig i 260 dødsfald i en pakistansk fabriksbrand. Sagen viser nødvendigheden af internationalt gældende love, mener Remo Klinger, der håber, at sagen kan ændre forholdene i tekstilindustrien.

De tyske NGO'er, der har hjulpet ofrene fra Ali Enterprises med at anklage KiK, taler om en banebrydende og historisk retssag. Hvorfor?

Først og fremmest, fordi der er tale om en retssag med pakistanske sagsøgere, der står over for en tysk koncern. Det vil foregå i en tysk landsretssal, men forhandles efter pakistansk ret, som følger den såkaldte common law, der er udviklet i Storbritannien og er udbredt i hele Commonwealth. Så det er en banebrydende retssag, hvor udgangen er helt åben. Desuden er det en såkaldt præcedenssag, så den vil få stor opmærksomhed.

Europæisk ansvar for produktion i Pakistan, som ender i Europa. Er det en logisk konsekvens af globaliseringen?

Ja, selvfølgelig. For en generation siden havde vi ikke kunnet forestille os, at vi ville outsource næsten hele vores tøjproduktion til Asien. Det er sket, og nu ser der heldigvis ud til at opstå en besindelse i forhold til Vestens ansvar i globaliseringen. Outsourcer vi med globaliseringen også vores ansvar for menneskerettigheder og beskyttelse af arbejderne? Kan vi bare bestille hele produktioner fra Asien uden at skele til forholdene og så sidde bekvemt her og tælle vores penge? Nej. Glo-

De 260 ofre fra branden i Ali Enterprises endte på byens lighus, hvor de blev identificeret af pårørende.

dustrien bidrager til at udvikle samfundene og bekæmpe fattigdom i særlig høj grad.

”Det er kun få promille af det pakistanske samfund, der får en del af kagen, mens resten arbejder under umenneskelige betingelser stort set uden arbejdstagerrettigheder og typisk til en løn på under 100 dollar om måneden”, siger Thomas Seibert.

”Vi bliver i Vesten nødt til at have nogle fælles minimumstandarder for løn og arbejds-sikkerhed for de produkter, vi importerer. El-

lers vil vi blive ved med at spille de fattigste lande ud mod hinanden i jagten på endnu billigere produktion”.

Aldrig mere

Den pakistanske handelsforening NTUF, som støtter op om anklagen mod KiK, understreger, at det ikke kun handler om at kræve sin ret i forhold til KiK og den katastrofale brand i Ali Enterprises.

baliseringen vender hjem. Med denne type sager er det ikke længere bare varerne og profitten, der kommer til os, men også de mennesker, som udbyttes. Selvfølgelig kræver de deres ret.

Ali Enterprises var ifølge KiK en selvstændig pakistansk produktionsenhed. Hvordan kan man tillægge deres kunde, en tysk tøjkæde, ansvaret for den fatale brand i 2012?

Ali Enterprises var ikke selvstændige. KiK var helt klart chefen i fabrikken. Ali Enterprises er vokset med KiK, siden samarbejdet begyndte i 2007, og var i mine øjne en produktionsfilial for og af KiK. De kunne ikke sige fra. KiK bestemte hvordan, hvornår og under hvilke betingelser, der blev produceret. KiK siger, at 75 procent af Ali Enterprises' produktion gik til dem, men de overlevende siger, at de aldrig har syet for andre end KiK. Vi har ikke fundet beviser på andet, så vi går ud fra 100 procent.

Der er i dag stort set ingen store vestlige tøjkæder uden CSR-strategier og visse selvpålagte standarder for produktionsbetingelser. Hvad nytter det?

Nogle virksomheder arbejder oprigtigt på både arbejdsforholdene og deres image, men der er rystende mange, der stadig presser processen for hver en dollar, hver en cent – om det så gælder en brandslukker. De indvilger kun i selvforspligtelser, hvis de har en økonomisk fordel ud af det. Hvis der ikke er jura og lovmæssig hæfte bag ordene, og hvis ikke firmaerne kan stilles til ansvar for ikke at overholde minimumstandarderne, så er det nyttesløst.

KiK henviser til, at der forelå certificeringer af arbejds- og brandsikkerhedsstandarder?

Der forelå også et certifikat fra Rana Plaza (fabrik i Bangladesh, der styrtede sammen i 2013, red.), som blåstemplede bygningerne

Det handler om et opgør med et helt system.

En af de fire sagsøgere, Abdul Azir, der mistede sin 18-årige søn i branden, ser trods sin personlige tragedie også retssagen i det store billede.

”Vi ønsker ikke medlidenhed, og vi vil ikke have flere frivillige forpligtelser fra de store koncerner. Vi vil have retsligt bindende regler for vores arbejdsbetingelser, lønninger og sikkerheden i vores fabrikker”, sagde Abdul Azir, da han sidste år var inviteret til Tyskland af ECCHR sidste år.

”Vi vil have, at forholdene ændrer sig, så det, der er sket for os, aldrig gentager sig”.

I mellemtiden er de pakistanske ejere af Ali Enterprises købt fri af varetægtsfængslingen mod kaution. Og KiK benægter fortsat ethvert ansvar. Retssagen begynder formentlig i februar i år. ♡

Advokat Remo Klinger har speciale i menneskerettigheder og er anklager i sagen mod tøjkæden KiK på vegne af fire overlevende og pårørende fra fabriksbranden i Ali Enterprises i Pakistan.

Foto: Mathias Sonne

– formentlig uden at der nogensinde har været nogen ude og tjekke det. KiK har også skaffet sig sådan et sikkerhedscertifikat for Ali Enterprises. Det er

en ansvarsløs og korrump industri, hvor der handles med certifikater, så alle kan fralægge sig ansvaret. Desuden har KiK indrømmet at have haft repræsentanter derude. Det bekræfter deres ansvar.

Hvilke følger kan retssagen få?

Alle i den vestlige tekstilindustri har stærk interesse i retssagen og vil følge den tæt. Som præcedenssag har den en stor rækkevidde, også fordi det handler om common law, hvor med det – i første omgang for Tyskland – kan få indflydelse på import fra hele det sydøstasiatiske område, som jo især er dér, hvor Vesten får syet sit tøj – for det meste under kummerlige forhold.

Amnesty Internationals mission er at dokumentere ogaktionere imod alvorlige krænkelse af menneskerettighederne. Over 70 researchere udarbejder hvert år omkring 100 rapporter om brud på menneskerettighederne verden rundt. I hvert nummer sætter AMNESTY fokus på udvalgte rapporter. Du kan finde dem på www.amnesty.org

Fotos: Amnesty

De indonesiske arbejdere knokler under horrible forhold for at levere palmeolie, som indgår i en lang række populære fødevarer som Magnum, Kit Kat og Colgate.

Palmeolie med en grim bismag

Kellogg's, Nestlé, Unilever og seks andre store virksomheder sælger mad, kosmetik og andre hverdagsprodukter med palmeolie fra indonesiske plantager, hvor børn ned til otte år udfører farligt og underbetalt arbejde, dokumenterer Amnesty.

Verdens mest populære producenter af fødevarer og husholdningsprodukter sælger is, supper, chokolade, tandpasta, shampoo og mange andre dagligvarer med palmeolie, som er udvundet gennem børne- og tvangsarbejde i Indonesien.

Det dokumenterer Amnesty i rapporten "The Great Palm Oil Scandal", der har kigget nærmere på syv plantager, som er drevet af verdens største palmeolieproducent, Wilmar. Ni globale virksomheder – Unilever, Nestlé, Procter & Gamble, Colgate-Palmolive, Kellogg's, Reckitt Benckiser, ADM, Elevance og

AFAMSA – får alle leveret palmeolie fra Wilmars plantager, hvor børn helt ned til otte år udfører farligt og fysisk hårdt arbejde.

Amnestys researchere har blandt andet talt med en tiårig dreng, der begyndte at arbejde i en plantage for to år siden og nu er gået ud af skolen for at hjælpe sin far. Han står op klokken seks og samler og transporterer 25 kilosække med palmefrugter seks timer om dagen alle ugens dage med undtagelse af søndag.

"Jeg går ikke i skole. Jeg bærer selv sækken med frugt, men kan kun bære den halvfylt. Det er hårdt at bære

sækken, fordi den er så tung. Jeg gør det også, når det regner, men det er svært. Mine hænder brænder, og det gør ondt i kroppen", fortæller drengen.

Underbetaling og giftigt arbejde

120 børn, kvinder og mænd beretter i rapporten om et arbejdsliv fuld af krænkelse. Udover børnearbejde afslører Amnestys research, at kvinder bliver tvunget til at arbejde for en dagløn på helt ned til 15 kroner. Selv om de har knoklet i plantagerne i årevis, er de stadig ikke fastansatte og har hverken sygeforsikring eller pension.

”Arbejderne ville meget gerne tale med os”

Seema Joshi, chef for Erhvervsliv og Menneskerettigheder i Amnesty, var i Indonesien for at interviewe nogle af de mange kvinder, børn og mænd, der udnyttes i Wilmars palmeolieplantager.

Som de øvrige arbejdere skal de nå urimelige mål, der blandt andet inkluderer hårdt fysisk arbejde som at skære palme-frugter ned fra 20 meters højde med tungt manuelt udstyr.

Derudover lider mange af arbejderne af forskellige skader, fordi den meget skadelige gift paraquat stadig anvendes i plantagerne, selv om både EU og Wilmar selv har forbudt den.

”Virksomhedsgiganter som Colgate, Nestlé og Unilever forsikrer forbrugerne om, at deres produkter indeholder bæredygtig palmeolie, men vores undersøgelser afslører, at palmeolien er alt andet end det. Der er intet bæredygtigt over palmeolie, der er produceret gennem børne- og tvangsarbejde. Krænkelserne i Wilmars palmeolieproduktion er ikke enkeltstående tilfælde, men systematiske og et forudsigt resultat af Wilmars måde at drive forretning på”, siger Meghna Abraham, seniorresearcher i Amnesty International.

Certificeret som bæredygtig

Wilmar erkender, at der er problemer i plantagerne. Men på trods af krænkelserne er tre ud af fem af de producenter, som Amnesty har undersøgt i Indonesien, blevet certificerede som bæredygtige, selv om de altså langt fra lever op til kravene. Bag certificeringen står Roundtable on Sustainable Palm Oil (RSPO), der blev oprettet i 2004 efter en række miljøskandaler.

”Rapporten viser tydeligt, at RSPOs standarder, certificering og monitorering af virksomheder i palmeolieværdikæden er alt for utilstrækkelig. Vores undersøgelser afslører også, at de globale virksomheder har en klar politik for bæredygtighed på papiret, men at ingen af dem kan se de helt åbenlyse problemer i deres leverandørkæde. Vi opfordrer både de globale brands og danske virksomheder, der er medlem af RSPO, til at gøre deres indflydelse gældende, så RSPOs certificering og monitorering af virksomheder kan blive væsentlig forbedret”, siger Sanne Borges, seniorrådgiver i Amnesty International Danmark. ☺

Hvad fik jer til at se nærmere på Wilmar og deres produktion af palmeolie?

Wilmar er den største producent i verden, og da vi ikke tidligere har lavet research på palmeolie, tænkte vi, at det var den bedste måde at begynde på. Og så betød det også noget, at de har forbindelse til flere af verdens største multinationale virksomheder. Det ville give os en forståelse for problemets omfang. Men vi havde selvfølgelig ikke nogen beviser på krænkelser, inden vi rent faktisk foretog vores research i landet.

I interviewede 120 kvinder, børn og mænd til rapporten. Hvordan fik I kontakt til dem?

Amnesty har en Indonesien-researcher, og vores team fik etableret kontakt til pålidelige lokale aktører, der ville gøre det muligt for os at få adgang til plantagerne. Flere NGO'er i Indonesien arbejder allerede med palmeolieproblematikken, og det er særligt miljøspørgsmål, der indtil nu har fået en masse opmærksomhed. Så vi spurgte dem, hvordan vi bedst tog fat på arbejdsretlige problematikker. Min del af researchen foregik i det nordlige Sumatra, hvor den lokale fagforening allerede var i kontakt med arbejdere, og det var dem, vi endte med at interviewe.

Hvordan foretog I interviewene?

Vi mødte ikke arbejderne i plantagerne, men på steder, hvor de kunne føle sig sikre,

og som vi havde fundet med hjælp fra vores lokale partnere. Interviewene blev både foretaget individuelt og i grupper. Jeg talte hovedsageligt med kvinder, som arbejdede i plantagernes vedligeholdelsesenheder. Til at begynde med sad der tre-fire kvinder sammen, hvorefter vi lavede interview med en person ad gangen, afhængig af hvad der dukkede op under gruppesamtalerne.

Hvordan havde arbejderne det med at tale med jer? Det kunne jo godt give dem problemer i forhold til deres arbejdsgiver...

Alle de arbejdere, vi talte med, var bange for at miste deres job. Derfor sørgede vi som sagt for, at de kunne føle sig sikre, når de talte med os. Før interviewene introducerede vi os selv og forklarede, hvad Amnesty er for en organisation. Vi gjorde det klart for dem, at de optrådte anonymt, og at nogle oplysninger ville blive behandlet fortroligt, så de ikke risikerede at blive genkendt. Det fik folk til at slappe mere af, og overordnet oplevede vi, at arbejderne rigtig gerne ville dele deres historier med os.

Hvordan fik I adgang til plantagerne?

Det var med hjælp fra vores lokale samarbejdspartnere. Min kollega fra Amnestys indonesiske kontor og jeg har begge et asiatisk udseende, så vi kunne gå ind på plantagerne, uden at der var nogen, der lagde mærke til os. ☺

DET BØR DU VIDE OM PALMEOLIE:

1. Palmeolie bliver brugt i halvdelen af dine hverdagsprodukter fra supermarkedet og findes i alt fra kiks til shampoo.
2. Indonesien er verdens største producent af palmeolie. Landet producerer 35 millioner ton om året, hvilket svarer til 45 procent af verdensmarkedet. Cirka tre millioner indonesere arbejder i palmeoliebranchen.
3. Palmeolie er mest efterspurgt i Indien, Europa og Kina, og det globale forbrug vokser eksplosivt. I 1990 var det mindre end 15 millioner ton, men i 2015 blev der brugt hele 61 millioner ton palmeolie.
4. Verdens største palmeolieproducent, Wilmar, sidder på 43 procent af den globale handel. Virksomheden omsatte i 2015 for næsten 40 milliarder dollars – omkring 275 milliarder kroner.
5. Nogle af verdens største brands profiterer på krænkelserne. Amnesty International har fulgt palmeoliens vej fra plantager i Indonesien til ni globale virksomheder, der tilsammen omsætter for 325 milliarder dollars – over 2.200 milliarder kroner.

Muslimske kvinder tager ordet tilbage

AMNESTY spørger i hvert nummer en kulturperson om det menneskerettighedsspørgsmål, der ligger dem mest på sinde lige nu. Den norske dokumentarfilminstruktør Deeyah Khan og tidligere teenagestjerne, der sidste år skabte online-magasinet Sisterhood for at give en stemme til muslimske kvinder, har fokus på ligestilling.

Deeyah Khan

Filminstruktør, sanger og aktivist

Deeyah Khan (39) er født i Norge af pakistansk-afghanske forældre. Som 15-årig udgav hun sin første popplade og blev kendt som "den muslimske Madonna", men hun måtte i 1995 flytte til London efter vedvarende hetz fra konservative muslimer. Hendes dokumentarfilm *Banaz: A Love Story* om den britisk-kurdiske Banaz, der blev dræbt af sin familie, fordi hun forlod et voldeligt ægteskab, modtog i 2013 en Emmy-pris. Sidste år etablerede hun det digitale magasin Sisterhood, der sætter fokus på muslimske kvinders oplevelser af verden. Læs mere på www.sister-hood.com

1 Hvad er motivationen for at oprette Sisterhood?

Min motivation er at promovere kvinder med muslimsk baggrund, der arbejder for menneskerettigheder, ligestilling, ytringsfrihed, fred og social retfærdighed. Det udsprang af en utilfredshed med mediernes stereotype fremstilling af muslimske kvinder, enten som "jihad-brude" eller hjælpeløse ofre. Jeg ønsker at vise en anden side, at udfordre stereotyperne og bringe nye stemmer frem i lyset. Debatten om muslimske kvinder raser konstant – om slør, om religionens rolle – og denne debat bør ikke finde sted uden at de, det handler om, kommer til orde. Kvinder med muslimsk baggrund bliver altid talt om, talt på vegne af og talt til. Jeg startede Sisterhood, så kvinder kan tage kontrollen tilbage, selv definere, hvem de er, og dele deres egne historier, erfaringer og perspektiver.

2 Hvorfor er det vigtigt for dig, at det kun er kvinder med muslimsk baggrund?

Jamen, faktisk er det meget vigtigt for mig at sige, det ikke kun er troende muslimske kvinder. Vi ønskede fra starten at arbejde med kvinder med muslimsk baggrund. Det betyder, at vi for eksempel også publicerer tekster og kunst skabt af kvinder og piger, der er vokset op i muslimske familier, men som selv har forladt troen. Islam er en tro – men det er også en kultur – og vi ønskede både at arbejde med mennesker, der oplevede at tilhøre islam som kultur og de, der oplever det religiøst. Jeg ønsker at vise diversiteten i de holdninger, man finder blandt kvinder med muslimsk baggrund.

3 Men er det ikke kun de intellektuelle kvinder, du når?

Faktisk er jeg forbløffet over, hvor bred en vifte af skribenter og kunstnere, der er blevet inspireret af Sisterhoods vision. Fra teenagepiger, der skriver digte, til etablerede

feminister som Nawal el-Sadaawi. Alt fra politiske statements til førstehåndsoplevelser med tvangsægteskaber. Ligesom vi arbejder med en meget inkluderende tilgang til, hvad det vil sige at være muslim, forsøger vi at være meget inkluderende i forhold til vores bidragsydere. Ideen med Sisterhood er at give en platform til stemmer, der ofte holdes ude fra den offentlige debat. Jeg håber virkelig, at vi kan være med til at udvikle nye stemmer blandt unge muslimer, så deres synspunkter når et bredere publikum og kan udfordre de begrænsende stereotyper om, hvad det vil sige at være kvinde med muslimsk baggrund.

4 Hvordan har målgruppen taget imod initiativet?

Vildt godt. Det er ikke engang et år, siden Sisterhood blev etableret, og vi har allerede over 100 skribenter tilknyttet fra 30 forskellige lande. Og der kommer flere og flere til. Vi er blevet overvældet over, hvor mange kvinder, unge og gamle, der ønsker at blive involveret. Og nogle af vores skribenter er blevet opdaget af andre medier.

5 Hvorfor ligger netop behovet for muslimske kvinders stemme dig så meget på sinde?

Det skyldes en række forskellige oplevelser, men den vigtigste er nok erfaringer fra min egen familie. Jeg voksede op omgivet af politiske dissidenter, der var undsluppet Zia-ul-Haq's Pakistan. Feminister, der udfordrede forventningerne fra det patriarkalske samfund. Under min egen opvækst i Norge blev jeg konfronteret med racisme og chikane fra islamiske ekstremister, da jeg begyndte min tidligere karriere som sangerinde. Alle disse erfaringer har gjort mig passioneret omkring lighed, retfærdighed og frihed, og det har givet mig en forståelse for, hvorfor menneskerettighederne er afgørende for vores fælles fremtid.

” Kvinder med muslimsk baggrund bliver altid talt om, talt på vegne af og talt til.

FEBRUAR 2017

LIVE-REDAKTION: KATRINE LAURITSEN

Foto: Poul Frejskødt

MERKUR
Den Almennyttige Andelskasse

82.810 KRONER FRA MERKUR ANDELSKASSE

Amnesty har siden 2011 haft et samarbejde med Merkur Andelskasse, som tilbyder sine kunder at oprette en særlig Amnesty støttekonto til deres opsparing. Ud af det samlede indestående donerer Merkur Andelskasse hvert år en procentdel til Amnestys arbejde for menneskerettigheder.

Både antallet af konti og det samlede støttebeløb til Amnesty har været stigende år for år, og Merkur har netop opgjort beløbet for 2016 til 82.810 kroner.

I alt har 566 kunder oprettet en Amnesty støttekonto, og det samlede indestående er nu oppe på 13,8 millioner kroner. Samlet set har Merkur Andelskasse udbetalt 258.969 kroner til Amnesty siden 2011.

AMNESTY-AKTIONER OVER HELE LANDET

På FN's menneskerettighedsdag den 10. december gik Amnestys aktivister i gaden i flere end 35 forskellige byer over hele landet for at sætte fokus på flygtninges forhold i de overbelastede nærømråder som for eksempel Jordan, Libanon, Tyrkiet og Pakistan.

Det politiske standardsvar på spørgsmålet om, hvordan flygtningekrisen skal løses, er, at mennesker på flugt skal hjælpes i deres nærømråde. Derfor stillede Amnestys aktivister miniaturretelte op på gader og i stræder landet over som indbydelse til diskussion om, hvorvidt nærømråderne, som allerede huser over 80 procent af mennesker på flugt, fortsat skal stå alene med ansvaret.

Målet med aktionen var at samle underskrifter til integrationsminister Inger Støjberg (V) med opfordring til fortsat at tage imod 500 af verdens mest sårbare flygtninge årligt, de såkaldte kvoteflygtninge. Siden 1989 har Danmark årligt taget imod 500 FN-kvoteflygtninge, men den praksis har regeringen stoppet sammen med Dansk Folkeparti og Socialdemokratiet.

Aktionerne resulterede i et hav af gode artikler i lokalaviserne, tusindvis af underskrifter til Inger Støjberg og en masse samtaler om flygtninges rettigheder og Vestens ansvar. En stor tak til alle jer, som tog diskussionerne og skrev under for mennesker på flugt.

**RED LIV
MED
MOBILEN**

FÅ AMNESTYS HASTESAGER PÅ SMS

STOR DONATION TIL LIFELINE

PL-Fonden og Hermod Lannungs Fond har til sammen doneret 140.000 kroner til Amnesty Lifeline – Red Liv med Mobilen, som er vores hastigt voksende SMS-netværk. Donationen skal blandt andet gå til at udvikle Lifeline og producere en kortfilm, som kan fortælle folk, hvor vigtigt det er at deltage i Amnestys underskriftsindsamlinger – bare ved hjælp af sin mobiltelefon.

Underskriftsindsamlinger er en del af Amnestys DNA og en effektiv måde til at lægge pres på myndigheder og magthavere, som krænker almindelige borgeres menneskeret-

tigheder. Det kan være, når en systemkritisk blogger risikerer dødsstraf, en kvinde tortureres til at tilstå drabet på sin mand, eller et land vil vedtage en lov mod homoseksuelle.

Vi opnår succes i cirka hver tredje Lifeline-sag, og med den nye film vil vi kunne nå ud til endnu flere – og hjælpe flere mennesker i nød. Vi er meget taknemmelige for PL-Fonden og Hermod Lannungs Fond for at have givet os denne mulighed.

Hvis du ikke allerede er med i Lifeline, så tilmeld dig ved at skrive en SMS med teksten "Lifeline" og send den til 1220.

SÅDAN GØR DU

- Planlæg i god tid – sæt dig ind i sagen og vid, hvad der venter dig
- Find så vidt muligt nogen at følges med – venner eller ligesindede
- Aftal hvor I mødes, hvis I bliver væk fra hinanden
- Vær rolig og fokuseret – reager i tide på advarsler eller farlige situationer
- Vær opmærksom på, om du eller dine venner udviser tegn på panik eller smerte
- Sørg for at dokumentere politiets handlinger på film eller skriv ned, hvad der sker

KEND DIN RET SOM DEMONSTRANT

DET SKAL DU HAVE PÅ

- Behagelige sikkerhedssko du kan løbe i
- Tøj, der dækker hele din krop – mod sol og peberspray
- Stødsikre svømmebriller og N95 ansigtsmaske
- Bandana (dyppet i vand, citron eller eddike kan det hjælpe dig til at trække vejret efter tåregas)
- En hat som solbeskyttelse

En af dine vigtigste rettigheder er retten til at gå på gaden og demonstrere.
Men pas på dig selv!
Vi bringer her en guide til, hvordan du kommer sikkert hjem.

DET SKAL DU HAVE MED

- Vand i en plastikflaske – til at drikke og til at skylle hud og øjne
- Energibarer og snacks – husk at spise og drikke undervejs
- ID og/eller kontaktnfo til pårørende
- Ur, papir og pen for præcis dokumentation af begivenheder
- Basalt førstehjælpsudstyr og lommetørklæder
- Hvis du bruger receptpligtig medicin, så tag med til flere dage
- Undgå ting, som nemt kan gribes fat i, fx løst hår, tørklæde og smykker

KEND DINE RETTIGHEDER

- Ytringsfrihed og forsamlingsfrihed: Alle har ret til at udtrykke deres mening på gaden
- Politiet skal facilitere – ikke begrænse – retten til en fredelig, offentlig forsamling
- Politiet skal undgå at bruge fysisk magt mod en ikke-voldelig protest
- Hvis du bliver såret, har du ret til lægehjælp med det samme
- Hvis du bliver arresteret, har du ret til at få oplyst grundlaget. Du har også ret til at tale med en advokat og din familie
- Hvis dine rettigheder bliver overtrådt, har du ret til at klage og til at få oplyst, hvordan du indgiver klagen

SÅDAN HÅNDRER DU TÅREGAS

- Undgå brug af creme og sololie – det kan binde kemikalierne og forlænge smerten
- Gasmasker er bedst – alternativt svømmebriller og vådt tørklæde over næse og mund
- FORHOLD DIG I RO – træk vejret langsomt og husk, at smerten er midlertidig
- Undgå at gnide øjne eller hud
- Puds næsen, skyl munden, host og spyt ud – undlad så vidt muligt at synke
- Brug ikke kontaktlinser – fjern dem eller få en til at hjælpe dig med RENE fingre

AMNESTY
INTERNATIONAL

WORKSHOP OM LGBT-RETTIGHEDER I UGANDA

Amnesty Danmark har siden 2012 støttet de ugandiske LGBT-organisationer Icebreakers og SMUG (Sexual Minorities Uganda) i deres vigtige arbejde for minoriteters rettigheder i et land, som konstant truer med at indføre dødsstraf for homoseksualitet.

I 2013 modtog vi 3,5 millioner fra Den Obelske fond, som blandt andet gav os mulighed for at støtte sundhedsprojekter, som sikrer, at LGBT-personer har adgang til læger og behandlinger, hvis de ikke tør søge behandling på offentlige hospitaler af frygt for forfølgelse på grund af deres seksuelle orientering eller kønsidentitet. Derudover støtter Amnesty projekter, som kæmper mod vedtagelsen af homofobiske lovgivninger.

I december tog en lille gruppe ansatte fra Amnesty Danmark til Nairobi for at mødes med otte LGBT-aktivister fra Uganda for at blive klogere på, hvordan vi kan støtte deres arbejde i det kommende år med fokus på en målrettet lobbyindsats, kampagner og fundraising.

Ifølge de ugandiske organisationer er Amnestys støtte vigtig, fordi

- Politikerne lytter, når de fortæller, at de samarbejder med Amnesty, og det bliver nemmere at komme igennem med vores budskaber.

Amnestys samarbejde med LGBT-aktivister i Uganda har stået på siden 2012. Her et fælles billede fra den seneste workshop i Nairobi.

- Amnesty kan hjælpe med strategisk information om, hvordan man arbejder i fjendtlige og diskriminerende omgivelser.
- Amnesty bidrager med rådgivning til, hvordan de håndterer oplevelser med diskrimination, og er med til styrke de frivillige.
- Frivillige og ansatte føler sig mere sikre, når de arbejder på farlige projekter for Icebreakers, når de ved, at der er midler til sikkerhedsforanstaltninger.

Noget af det, vi som organisation fik med hjem, var en dybere forståelse af de problemer, de ugandiske aktivister står overfor, samt hvordan vi bedst muligt bidrager til at løse dem. De tre dage i Nairobi var med til at opbygge selvtillid og moti-

vation, så rettighedshaverne også fremover tør råbe op overfor uretfærdighed og dermed styrke menneskerettighedsbevægelsen i Uganda.

”Det er afgørende, at vi får støtte til at tale vores egen sag, fordi vi er dem, som lever i denne virkelighed

hver eneste dag. Det er nemmere for mig at tale et lokalt sprog – et sprog, som magthaverne forstår, og som Amnesty måske ikke taler”, siger Gloria, der arbejder for en organisation for lesbiske kvinders rettigheder i Uganda.

AMNESTYS ARBEJDE I UGANDA

Amnestys samarbejde med Sexual Minorities Uganda (SMUG) og Icebreakers har stået på siden 2013 og har resulteret i:

- 62 møder med politikere, religiøse ledere og det ugandiske politi
- Internationale workshops med samarbejdspartnere fra de baltiske lande
- To møder med 18 af SMUG's partnerorganisationer
- Ansættelsen af en kommunikationsmedarbejder hos Icebreakers
- Udsendelse af 32 toolkits til aktivister, der kæmper for LGBT-rettigheder i Uganda

8. MARTS-AKTION FOR KVINDER PÅ FLUGT

Regeringen stoppede i efteråret Danmarks aftale med FN om årligt at modtage 500 kvoteflygtninge – de mest sårbare mennesker på flugt. Den 10. december aktionerede vi for, at regeringen hjælper

dem i sikkerhed fra de overfyldte nærområder, der er ved at kollapse.

På kvindernes internationale kampdag den 8. marts fortsætter vi indsatsen og aktionerer landet over for de kvinder og piger på flugt,

som Danmark afviser at hjælpe.

Flygtningelejre og livet i nærområderne er særligt farligt, hvis du er kvinde. Kvinder og piger udsættes for vold, seksuelle overgreb og ydmygelse. De har ikke noget

privatliv og ingen adgang til basale sundhedsydelser. Der er ikke sikkert i nærområderne. Vi kræver, at Danmark tager sin del af ansvaret for kvinder på flugt. Tilmeld dig aktionen på flygting@amnesty.dk

AKTIVISME, ARRANGEMENTER OG RESULTATER

AKTIVBLAD FOR AMNESTY INTERNATIONAL

STIL OP TIL AMNESTYS HOVEDBESTYRELSE

Tag del Amnestys medlemsdemokrati, når vi holder landsmøde 29.-30. april.

Brænder du for menneskerettighederne? Har du tid og lyst til at gøre mere for Amnesty, og har du været medlem i mere end seks måneder? Så stil op til Amnestys hovedbestyrelse! Vi er altid på udkig efter nye, engagerede kræfter, der kan bære organisationen fremad, og i år skal der vælges fem medlemmer til bestyrelsen.

Hovedbestyrelsen vælges på vores landsmøde i Nyborg i weekenden den 29.-30. april. Bestyrelsen lægger strategien for, hvilke menneskerettighedsområder vi skal arbejde med, og for de økonomiske prioriteringer i dansk afdeling.

Hvis du vil stille op, så send en e-mail til vores sekretariat inden den 1. marts kl. 16.00 samt skriftlige erklæringer fra fem stemmeberettigede medlemmer, der støtter dit kandidatur. Både du og stillerne skal have været medlem af Amnesty i mindst seks måneder forud for landsmødet.

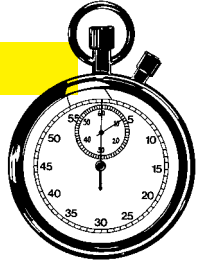
Læs mere om hovedbestyrelsens arbejde på www.amnesty.dk/hb eller kontakt Amnestys formand Nina Monrad Boel (tlf. 24 46 65 16 / e-mail: nmboel@amnesty.dk) eller sekretariatsleder Anita Andersen (tlf. 33 45 65 65 / aandersen@amnesty.dk).

Foto: John Nielsen

55.622

Danske underskrifter for at standse angrebene mod civile i Aleppo

DET KAN DU GØRE...

1 MINUT

Tilmeld dig Amnestys nyhedsbrev og få nyheder og aktioner i din indbakke. Gå ind på amnesty.dk og udfyld formularen nederst på siden.

5 MINUTTER

Er du kreativ, og bor du i hovedstadsområdet? Så er vores nye eventgruppe i København måske noget for dig. Skriv til aktivservice@amnesty.dk, hvis du vil være med eller vide mere.

EN WEEKEND

Deltag i årets landsmøde den 29.-30. april og hør mere fra menneskerettighedsforkæmpere i felten og tag del i diskussioner om Amnestys fremtid. Tilmeld dig på: www.amnesty.dk/landsmoede

Find os på:

Kontakt formanden for vores bestyrelse, Nina Monrad Boel, hvis du vil høre mere om arbejdet i Amnestys hovedbestyrelse.

MÅNEDENS AKTIVIST

Aliganyira Brian er 31 år og kommunikationsrådgiver for LGBTI-organisationen Icebreakers i Uganda.

Hvordan kom du med i Icebreakers?

Jeg blev en del af Icebreakers Uganda, da jeg var ung. Jeg tog rundt til sektioner og sociale grupper og hang ud med andre LGBT-personer. Vi så film og lavede andre sociale aktiviteter. Icebreakers hjalp mig med at springe ud som homoseksuel. Jeg var frivillig i organisationen indtil 2011, hvor jeg blev nødt til at forlade Uganda på grund af min seksuelle orientering. Jeg vendte tilbage i 2014 og har nu været fuldtidsansat hos Icebreakers.

Hvorfor blev du frivillig?

Jeg blev frivillig i Icebreakers, fordi de hjalp mig, da jeg var ung og måtte droppe ud af skolen på grund af den modstand, jeg mødte, da jeg sprang

ud. Jeg vil gerne hjælpe unge LGBT-personer i Uganda, så de ikke skal gennemgå de samme ting som mig. Så de kan se, at der ikke er noget galt med dem – så de kan få den behandling, de har behov for, uden at blive mødt med de fordomme, som de møder i det offentlige sundhedsvæsen. Og jeg vil gerne hjælpe dem, så de kan tale frit.

Hvad betyder samarbejdet med Amnesty for LGBT-personer i Uganda?

Samarbejdet med Amnesty gør, at vi kan snakke om de problemer, LGBT-personer står over for i Uganda. Amnesty åbner døre, så vi kan tale med medierne, politikere og religiøse ledere, som taler så fordømmende om LGBT-personer. Pres-

sen afslører homoseksuelle og ødelægger deres liv. De forstærker den homofobi, som religiøse og politiske ledere spreder, og som giver så mange problemer for LGBT-personer. Amnesty giver os styrke til at snakke med dem om de problemer, de skaber for unge LGBT-personer i Uganda.

Foto: Privat

Få hele
pakken for
kr. 300,-

Kom med til landsmøde!

Tag med til Amnesty's landsmøde og få ny inspiration, hør fantastiske foredrag, mød menneskerettighedsforkæmpere fra hele verden og bliv klogere på Amnesty og vores arbejde. Vi mødes på Hotel Nyborg Strand i weekenden 29.-30. april. Det bliver med garanti et af årets højdepunkter, og du kan komme med for bare 300 kroner.

FANGEN FRA GUANTÁNAMO

Mohamedou Slahi betegnes som den mest torturerede fange i Guantánamo. Efter 14 år i fangelejren blev han i oktober løsladt. Mød Slahi og hør hans personlige beretning.

JAN GRARUP OG KRIGEN

Jan Grarup er en af verdens bedste pressefotografer. Tag med på en visuel rejse, når Grarup viser billeder fra 25 års krige og konflikter.

ÖZLEM CEKIC OG TYRKIET

Efter kupforsøget i Tyrkiet har præsident Erdogan indledt en heksejagt på kritikere, medier og det kurdiske mindretal. Forfatteren og brobyggeren Özlem Cekic giver dig et overblik.

BLIV MEDLEM AF HOVEDBESTYRELSEN

På landsmødet skal der vælges fem visionære medlemmer og en suppleant til hovedbestyrelsen. Alle, som har været medlem af Amnesty mindst seks måneder, må stille op.

Læs om hovedbestyrelsens arbejde på www.amnesty.dk/hb eller skriv til formand Nina Monrad Boel på nmboel@amnesty.dk

SORT MANDAG I POLEN

Demonstranter i Polen gik på gaden i titusindvis for at protestere mod en lov, der ville kriminalisere abort. Protesten blev døbt Sort Mandag, og loven blev trukket tilbage. Mød de polske aktivister.

TILMELD DIG

For 300 kroner får du en weekend med foredrag, film og koncert samt overnatning og bespisning på Hotel Nyborg Strand i selskab med 400 andre Amnesty-medlemmer.

Se meget mere og tilmeld dig på amnesty.dk/landsmoede

Du kan også tilmelde dig på telefon 3345 6565.

KONCERT MED PETER SOMMER

Den danske sanger og musiker Peter Sommer har efterhånden fire album i bagagen som soloartist. På landsmødet kan du opleve Peter Sommer solo, hvor han leverer en række af sine bedste sange.

SKAB DET SEJE EVENT

Women's March i januar var historisk. Årets landsmøde har fokus på den sjove, den seje og den udfordrende aktivisme. Del dine erfaringer og blive inspireret af andre, så du kan lave den perfekte event næste gang.

FRI EFTER 70 ÅR I ISOLATION

Albert Woodfox og Robert King har tilsammen tilbragt 70 år i isolationsfængsel i USA for forbrydelser, de ikke har begået. Amnesty har kæmpet for deres frihed, og nu er de løsladt. Mød dem på landsmødet.

www.amnesty.dk/landsmoede